

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 294-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 9. szám.

Február hó 26.

A pénzügyminiszter az adókövető közegek kötelességévé tette, hogy kiméleltek tanúsítsanak a mezőgazdasággal szemben

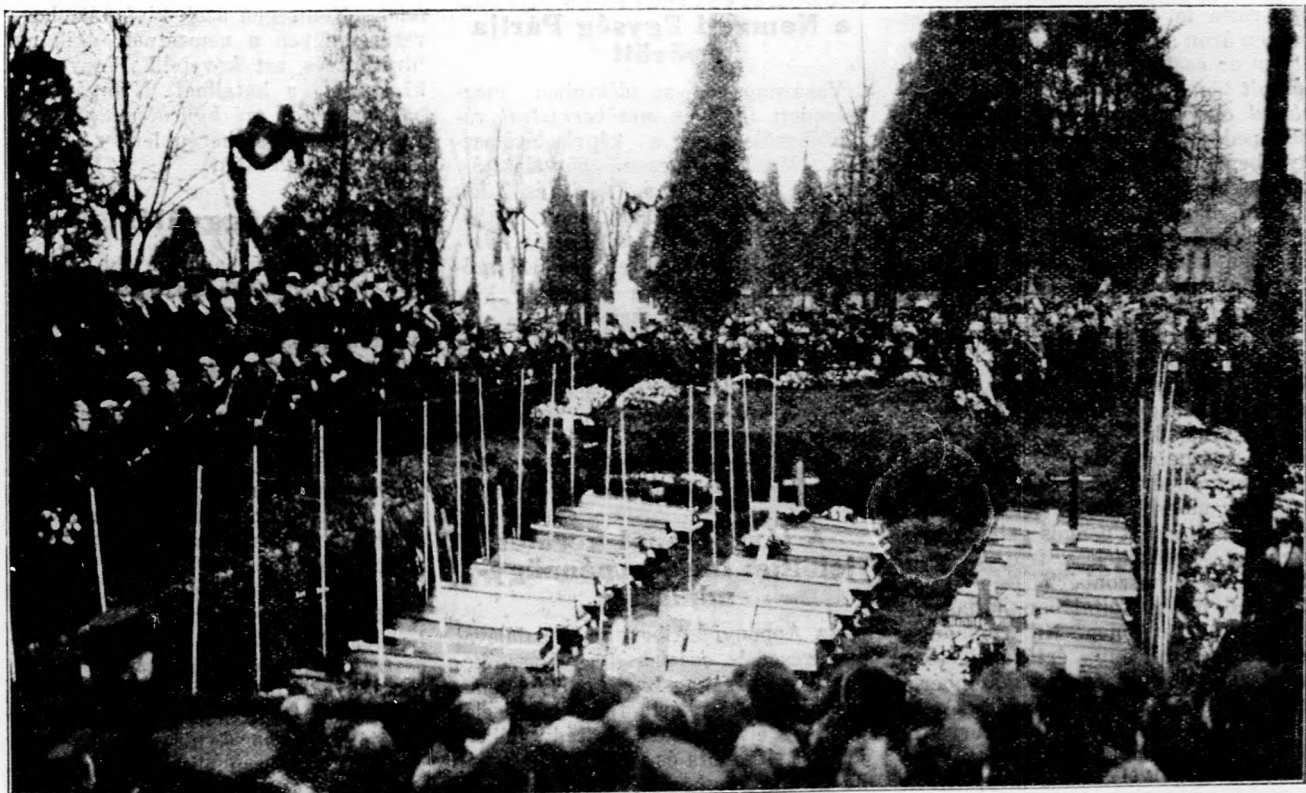
Imrédy Béla pénzügyminiszter kör-
rendeletet adott ki a jövedelem- és
vagyonadó 1933. évi kivetése tárgyá-
ban. A rendelet legfontosabb intézke-
dései a következők:

A saját kezelésben lévő mező- és
erdőgazdasági üzemekből eredő jöve-
delmet a gazdálkodás folytán valóság-
gal elért tiszta nyereség alkotja, amely
nyereségnek illetőleg jövedelemnek az
összegét mindenkor az 1932. évi
valóságban ért összegben kell meg-
állapítani.

Az összeíró-, illetőleg az adókövető
közegeknek mindenkor figyelembe kell
venniük azt, hogy az elmúlt gazdasági

évben a válságos helyzet károsan be-
folyásolta a mezőgazdasági ingatlanok
jövedelmezőségét. Az adóévet megelőző
évben szenvedett veszteséget a jövede-
lem kiszámításánál mindenkor figye-
lembe kell venni és az egyes jövede-
lemforrásoknál mutatkozó vesztesége-
ket az összes jövedelemforrások jöve-
delmének együttes összegéből le kell
vonni. Az adókövető hatóság köteles
minden olyan esetben, amikor vala-
mely elemi kár folytán a földbirtok
adója egészben vagy részben leiratott,
új kivetés mellőzésével a leírt földadó
arányában a jövedelemadó alapját hi-
vatalból kiigazítani.

A mező- és erdőgazdaság jövede-
lémének a megállapítása során a termé-
nyek értékét pénzre átszámítva kell
az egyéb készpénzbevételhez számi-
tani, amely átszámítás során az adózó
által felhasznált terményeket a fel-
használás idejében megvált helyiérték-
ben, az eladás folytán értékesített ter-
ményeket az ezekért tényleg kapott
pénzértékben és a nem értékesített
terményeket az adóévet megelőző év
végén volt helyi forgalmi értékükben
(piaci ár) kell számításba venni. A
földbirtokból származó jövedelem ki-
számítása során azoknál az adózóknál,
akik gabona átruházása alkalmával a

A neunkircheneri borzalmas robbanás 63 áldozatának temetése.

gabonajegy szelvényére igényt tarthatnak, a buza, rozs és kétszeres értékének a megállapításánál a gabona piaci árán felül az 1932 június hó 30-ig bezárólag értékesített gabonamennyiség után a gabonajegy métermázsánkénti 6 pengős értékét, az 1932 július 1-től értékesített gabonamennyiség után pedig a gabonajegy-szelvény métermázsánkénti 4 pengős értékét is számításba kell még venni. Nem szabad azonban a jövedelemhez hozzászámítani a most említett 6 P, illetőleg 4 P értéket azoknál az adózóknál, akik a gabonajegy szelvényét a gabona átruházása esetében nem igényelhetik. Azokban az esetekben pedig, melyekben a bérlő a gabonajegy-szelvény értékét a bérbeadónak átengedte, ezt a körülményt megfelelően figyelembe kell venni.

A bérbeadó részére terményekben kikötött haszonbér az 1932. évben volt értékét métermázsánként a következőképpen kell felvenni: buza értéke 12 pengő, rozs 10, sörárpa 14, takarmányárpa 13, tengeri 13, zab 15, köles 12, tatárka 18 és ocsu értéke 6 pengő. A buza és rozs fent megállapított értékében a gabonajegy szelvényének értéke nem vétetett számításba. Az itten fel nem sorolt egyéb mezőgazdasági termények értékét a buza értékéhez arányosítva úgy kell megállapítani, hogy a két érték közötti arány a buza és az illető termény piaci ára között mutatkozó aránnyal azonos legyen.

Ha valamely bérbeadó adózó igazolja, hogy a bérlő a bért természetben róttá le és hogy a terményeket milyen áron adta el vagy értékesítette, ebben az esetben önként érthetően az igazolt tényleges eladási árat kell adóalapul elfogadni. Azokban az esetekben pedig, amikor a bérlő a terményekben kikötött haszonbért nem terményekben, vagy egyéb szolgáltatásokban, hanem készpénzben róttá le, a bérbeadó jövedelmét nem a terményekben kikötött, hanem a készpénzben tényleg kifizetett haszonbér alapulvételével kell megállapítani. A haszonbérnek 1932 január 1-től június 30-ig terjedő időre eső része után a 6 pengős gabonajegy-szelvény értékének a fele, vagyis 3 pengő a haszonbérlet, a másik 3 pengő pedig általában a haszonbérbeadót illeti. Ugyanígy a haszonbérnek az 1932 június hó 1-től december hó 31-ig terjedő időre eső része után a 4 pengős gabonajegy-szelvény értékének a fele, vagyis 2 pengő a haszonbérlet, a másik 2 pengő pedig általában a haszonbérbeadót illeti meg. Ha azonban a gabonajegy-szelvény értékét illetően a haszonbérbeadó és a haszonbérlet között a most említett rendelkezésektől eltérő megállapodás van érvényben, úgy a gabonajegy-szelvény értékét ezen megállapodásnak megfelelően kell a haszonbérbeadó vagy a haszon-

bérlő jövedelmének a megállapításánál figyelembe venni.

Minden olyan esetben tehát, amikor a haszonbérlet a kikötött bért a haszonbérbeadónak buzában, rozsbán vagy kétszeresben, vagy ennek piaci-, esetleg tőzsdei árában fizeti, a haszonbérlet adóalapjának a megállapításánál figyelembe kell venni azt, hogy a haszonbér fejében fizetett gabonamennyiség után a haszonbérbeadó a haszonbérletnek a haszonbérletből 1932 január 1-től június 30-ig bezárólag terjedő időre járó rész után a gabonajegy 4 pengős szelvényének a felét is köteles átadni s így a buza- és rozstermés értékelésénél a gabonajegy szelvényének métermázsánkénti 3 és 2 pengős értékét a buza és rozs értékéhez hozzá kell adni. Önként értendően a haszonbérbeadó adóalapjához hozzá kell számítani a gabonajegy szelvényének azt a másik fél értékét is, amelyet a haszonbér címén átvett gabonamennyiség értékesítése során szerzett, feltéve, hogy a gabonajegy-szelvény értékének a megosztását illetően a haszonbérbeadó és a haszonbérlet között más eltérő megállapodás nem volt érvényben.

*

A rendeletnek a vagyonadó kivetési munkálataira a vegyes rendelkezésekre vonatkozó részeit jövő héten ismertetjük.

BELPOLITIKA

Mezőkeresztesen és Igalon a Nemzeti Egység Pártja győzött

Vasárnap volt az időközben megüresedett igali és mezőkeresztesi választókerületekben a képviselőválasztás. Mezőkeresztesen pótválasztás döntött Szabó-Papp Károly és Tildy Zoltán között. A mandátumot Szabó-Papp Károly, a Nemzeti Egység Pártjának jelöltje nyerte el, aki 548 szótöbbséggel győzött a független kisközpárti jelölttel szemben. — Az igali választókerületben Bánó Iván és Rainiss Ferenc küzdöttek egymással. A kerület új képviselője Bánó Iván, a Nemzeti Egység Pártjának jelöltje lett, aki 2452 szótöbbséggel nyerte el a mandátumot független kisközpárti ellenfelével szemben.

A jászberényi kerület jelöltje: Imrédy pénzügyminiszter.

Az Apponyi Albert gróf halálával megüresedett jászberényi választókerület polgársa Imrédy Béla pénzügyminisztert kérte fel a képviselőjelöltség elvállalására. Imrédy Béla a jelölést elfogadta és vasárnap, február hó 19-én, Gömbös Gyula miniszterelnök társaságában megtartotta prog-

rammbeszédét Jászberényben. Nagy tetszéssel fogadott beszédében a mai kormányzati politika teendőit fejtegette, melynek át kell itatva lenni a nép iránti szeretettől. Önálló magyar nemzeti politikát kell követni, melynek irányát a magyar szükségletek és érdekek diktálják. Azért mert áldozatokat kérni a magyar nemzettől, mert azokat messzebbllátó politika érdekében hozzuk és így remélhetjük, hogy megérjük annak gyümölcseit. Bejelentette, hogy Jászberény határában vízi munkálatok indulnak meg, az ország több helyén bekötőutak épülnek, az államvasutakat motorkocsikkal látja el, mely gyorsabbá és olcsóbbá teszi a személyszállítást. Gondoskodás történik arról, hogy a mezőgazdaság részére zöldhitel álljon rendelkezésre. Az adópolitika terén arra törekszik, hogy a mezőgazdaságot a lehetőség szerint kimélje. Különösen vonatkozik ez a kiegészítendőkre. A 12 százalékos késedelmi kamatot ő is soknak tartja és annak mérséklésére már készül egy rendelettervezet.

Utána Gömbös Gyula miniszterelnök szólalt fel. Beszédében bejelentette, hogy a nemzeti munkaterv a jövőnek szól, egy azonnali programnak igen sok része pedig már meg is valósult. Könnyű jelszavakat beledobni a közéletbe, mint például azt, hogy engedjék el az adósságokat, akik azonban ezeket hangoztatják, nincsenek tisztában a nemzetközi helyzettel. Nem kíván delibábos politikát követni s miként októberben mondotta, ma is szükségesnek tartja adórendszerünk átalakítását és egészségessé tételét. Nemrég azok kívánták, hogy vezére legyen a nemzetnek, akik ma bírálják és azt követelik, hogy adja ki kezéből a hatalmat. Nem ámitással, nem az „uri huncutság politikájával” jött a jászberényiekhez, hanem magyar testvérként.

Országgyűlés

A képviselőházban legutóbb érdekes vita folyt a magyar-osztrák kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban. Éber Antal a szabadkereskedelmi irány mellett szólalt fel, Fenyő Miksa pedig a Bethlen-kormány kereskedelmi politikáját vette védelmébe. Schandl Károly az önellátás kérdésével foglalkozott és kijelentette, hogy az elzárkózás nem magyar eredetű törekvés, hanem azoktól az államoktól indult ki, amelyek mindenáron igekeznek mezőgazdaságukat fejleszteni. Nincs más megoldás a kibontakozást illetően, mint a békerevizió, addig is, amíg ez be nem következik, az olasz-magyar-osztrák vámunióval kell védekezni.

Eckhardt Tibornak a mezőkeresztesi választással kapcsolatos interpellációjára Gömbös Gyula miniszterelnök válaszolt. Élesen elítélte az ellenzék magatartását és helytelenítette, hogy külföldi újságírókat vittek le a kerü-

letbe. *Önértetes magyar politikus belső ügyeinkben nem veheti igénybe külföldi újságírók véleményét.* Nincs szüksége szuronyokra, de meg fog akadályozni minden olyan agitációt, mely a nemzet egyetemes érdekével ellentétben áll. *Ennek az országnak nyugalomra van szüksége és ezt a nyugalmat biztosítani is fogja.* Minden nemzeti alapon álló polgárnak és képviselőnek kötelessége lenne, hogy ezekben a nehéz időkben az ország vezére mellé álljon.

Reviziót!

A francia képviselőház külügyi bizottságának legutóbbi ülésén *Bergery* képviselő a *leszerelés* kérdésének megoldási lehetőségeivel foglalkozott. Szerinte az első lépés a *fegyverkezések nemzetközi ellenőrzése volna*; ennél több eredményt a leszerelési értekezlettől nem lehet várni. A második lépés, amelyet előbb-utóbb meg kell tenni, *olyan nemzetközi szervezet létrehozása, amelyet a békeszerződések revíziójával bízának meg.* Ennek a szervezetnek az volna a feladata, hogy rendezze azoknak az államoknak különleges helyzetét, amelyeknek határai *pamaszokra adnak alkalmat.*

A békerevizációs mozgalom harcosainak száma ismét megritkult: *Sir Robert Donald* volt angol képviselő, előkelő író és újságíró 72 éves korában meghalt. Elhunyt különösen bennünket, magyarokat, érint sulyosan, mert „*Trianon tragédiája*” című könyve, amelyet több nyelvre fordítottak, hatalmas erővel hívta fel a nyugati közvélemény figyelmét a Magyarország ellen elkövetett igazságtalanságra.

Az *Amerikai Magyar Népszava* című newyorki napilap február hó 18-án bált adott, melyen 6000 magyar vett részt. A bálról *Mr. Murray Butler*, a Columbia-egyetem világhírű elnöke *Gömbös Gyula* miniszterelnökhöz rádiótáviratot küldött, melyben azt mondja, hogy *öt és minden komoly amerikai legmelegebben érdekli Magyarország és a magyar nép sorsa.* *Borah* szenátor *Kánya Kálmán* külügyminiszterhez a következő táviratot küldötte:

„*Abban a tudatban üdvözlöm, hogy a magyar nép türelme, hazafiassága a világ felvilágosodott közvéleményének segítségével, diadalra juttatja azt az igazságot, amihez a magyar nemzetnek joga van.*”

Az üdvözlőtáviratokra a miniszterelnök és a külügyminiszter nyomban válaszolt. Az üzenetváltás 6 perc alatt befejeződött le.

VILÁGKRÓNIKA

A kisantant-államok államközösséget létesítenek

A középeurópai politika alakulása az elmúlt napokban Magyarországot is igen közelről érintő fordulatot vett. A nagy garral beharangozott leszerelési konferenciának egyetlen eredménye az a szerződés, amelyet a *Magyarország körül elhelyezkedő utódállamok kötöttek egymással a különböző országoktól elrabolt területek biztosítására.* A három kisantant-állam: *Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia* megállapodtak abban, hogy *új államközösséget létesítenek,* amelynek célja az, hogy a Közép-Európában most fennálló helyzetet véglegesítse. A három állam a szerződés értelmében ezután minden fontosabb külpolitikai lépést közös egyetértéssel tesz, mégpedig vonatkozik ez nemcsak a szorosabb értelemben vett politikai kérdésekre, hanem a gazdasági kérdésekre is. Fokozatosan le akarják rombolni a közöttük fennálló vámfalakat, hogy ezáltal egységes gazdasági területet teremtsenek. Idegen államokkal kötött kereskedelmi szerződések is csak a másik két fél jóváhagyása után léphetnek életbe.

Mindenesetre megállapítható, hogy a *kisantant-államokat a békereviziótól való félelem hozta közelebb egymáshoz és az egész szervezkedés arra irányul, hogy Közép-Európában az igazságtalan békekötések által teremtett állapotot megrögzítsék.* Ezekután valóban nem lehetetlen, hogy a legyőzött országok Olaszországgal összefogva hasonló blokkot fognak létrehozni, hogy ellensúlyozzák az utódállamok veszedelmes szövetkezését.

Kavarodás, ultimátum néhány ezer rozsdás fegyver miatt

Lapunk hasábjain megemlékeztünk már arról, hogy Olaszországból Ausztrián keresztül, csekélyebb mennyiségű javításra szoruló fegyverszállmány érkezett *Hirtenbergbe,* amelyet a kisantant jelentőségén felüli mértékben fujt fel. Mindenki azt hitte, hogy ennek a jelentéktelen esetnek erőszakosan felkavart hullámai már teljesen elsimultak, amikor egy angol lap közzé tette annak az ultimátumnak a szövegét, amelyet *Franciaország és Anglia együttesen intéztek Ausztriához a hirtenbergi fegyverszállítás ügyében.* A francia és angol jegyzék nem kevesebbet követel, mint hogy Ausztria tizennégy nap alatt semmisítse meg az Olaszországból érkezett fegyvereket, vagy küldje oda vissza és ezt az elintéztést az osztrák hatóságok a nagyhatalmak képviselői előtt esküvel erősítsék meg. Egész Európa felháborodott ezen a szokatlan diplomáciai lépésen, amely sulyo-

A páros műkoresolyázás magyar világbajnokai:

a kitünő *Rotter-Szollás* pár, akik most nyerték meg Stockholmban a világbajnokságot és Budapesten a magyar bajnokságot.

sán megsértette Ausztria felségjogait és illetéktelen beavatkozást jelent az állam belügyeibe. Ausztria már önértetesen vissza is utasította a két nagyhatalom követeléseit, amelyeknek teljesítését kereken megtagadta.

Nyilvánvaló, hogy ez a meggondolatlan lépés ismét a csehek akciójára vezethető vissza. Amíg a közelmúlt hónapokban Ausztrián keresztül több mint 700 vagon lőszer és fegyver ment Csehországból Jugoszláviába és Romániába, addig néhány ezer rozsdás és hasznavehetetlen fegyverből álló szállítmány miatt, amely nem a kisantant-államok eszeveszett fegyverkezésének célját szolgálja, szörnyű lármát csapnak és a rossz lelkiismeret félelme szállja meg őket, mihelyt arra gondolnak, hogy a legyőzött országok is határaik védelmére biztosítani merik magukat. Ez az ultimátum még sulyos bonyadalmakra vezethet és nem lehetetlen, hogy közelebb viszi egymáshoz a két német államot, amelytől különösen Franciaország retteg annyira

Új háború lángolt fel a távoli Keleten

Rövid fegyverszünet után ismét megkezdődtek az ellenségeskedések *Jehol* tartományban a *kinaiak és japánok* között. Ezzel az eddiginél sokkal hatalmasabbnak és véresebbnek ígérkező *kinai-japán háború* kezdetét vette. A *kinaiaknak* mintegy 200.000 katonája áll készen, egy része a támadást már meg is indította. A *japánok* is minden intézkedést megtettek egy erőteljes offenzíva megkezdésére és a *japán hajóhad* a támadásra készenlétben áll.

Károly román király nem mond le

Mária román anyakirályné felszólította Károly román királyt, hogy fia, Mihály vajda javára mondjon le a trónról. Az uralkodó visszautasította ezt a tanácsot és kijelentette, hogy biztos a hadsereg hűségében.

Merénylet Rooseveltnél ellen

Az Amerikai Egyesült Államok új elnöke, Roosevelt ellen egy olasz anarchista Miami-ban merényletet követett el. Ötször egymásután rálőtt az elnökre, míg a hatodik lövést egy leány hiúsította meg, aki felütötte az anarchista kezét. Az elnök sértetlen maradt, ellenben környezetének több tagja megsebesült, legsúlyosabban Chicago polgármestere. Az anarchistát, aki már az olasz király ellen is merényletet követett el, *nyolcvan évi fogszámbüntetésre ítélték.*

FALUSI POSTA

Bodnár János tanító, a bekecsi faluszövetségi fiók elnöke, fájdalmas és aggasztó képet festett az ottani földmunkásság helyzetéről hozzánk intézett soraiban.

Nem elég — írja — hogy a munkások legszűkösebb viszonyok közt, a szó szoros értelmében éhezve, tengetik napjaikat, hanem sorsuk enyhülésébe vetett reményük is szertefoszlik mert a mult évinél kedvezőtlenebb szerződés megkötésére kényszerítik az aratókat és summásokat. Tavaly az élelmezésen kívül főzelékféléit és 180 kilogramm búzát kaptak egy hónapra, most az élelmezésen kívül 100 kilogramm búzát, a főzelékféle helyett pedig 4 pengőt kínálnak nekik egy hónapra. Május 15-én októberig, tehát öt hónap alatt, egy munkás kaszállással, aratással és csépléssel mindössze öt mázsa kenyérnekvalót, 20 pengő készpénzt és főzelékféléit kereshet. Ebből tartsa el ez a jobb sorsra érdemes munkás sokgyermekes családját a jövő télen? Helyzetüket súlyosbitja a szerveztlenségük, továbbá az a körülmény, hogy — a nyomasztó munkanélküliség miatt — más vidékről való munkások rontják a helybeliek felteleit.

A bekecsi földmunkásság — aratók és summások — csupán azt akarják, hogy ugyanolyan feltételek mellett dolgozhassanak, mint az elmúlt esztendőben. A környékbeli uradalmak egyike-másika teljesítette is ezt a szeryen kívánságot; van azonban ott egy több ezerholdas bérgazdaság, mely azal a fenyegetéssel akarja a munkásságot engedékenységre bírni, hogy más megyéből hozat aratókat. Ezzel a fegyverrel — részben — már tavaly is élt.

Vándor-gazdaggyűlés Nyírmeggyes községben

A mátészalkai téli gazdasági iskola ifjúsági önképző gazdaköre, a Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, nagyszerűen sikerült vándorgazdaggyűlést rendezett február hó 12-én Nyírmeggyes községben. A téli iskola 71 növendéke és a hozzájuk csatlakozott végzett növendékek tanáraik vezetésével délelőtt 9 órakor érkeztek meg a faluba, ahol a község előljárósága, lelkésze, tanítói és gazdatársadalma fogadták őket. A Hősök Szobrának megkoszorúzása után istentiszteleten vettek részt, majd a Népházba vonultak, a hatalmas termet zsufo-lóságig megtöltő helybeli gazdaközön-séggel együtt.

Sebestyén Jenő téli gazdasági iskolai igazgató üdvözlő szavai után elmondották a Nemzeti Hírszekegyet, majd Nagy Sándor ifjúsági elnök megnyitotta a vándorgyűlést. Szécsi Ferenc és Jenev Gyula alsó évfolyambeli növendékek a gyümölcsfák ápolásáról, illetve a sertésvész elleni védekezésről tartottak előadást, melyekhez nyolc téli iskolás gazdaifju szó-lott hozzá szak szempontból, teljesen tájékoztatva az érdeklődő gazdákat e fontos kérdésekben. Az ifjúsági dalárda magyar dalokat énekelt. Bihari Bernát I. éves növendék pedig Sajó Sándor „Riasztó” című költeményét szavalta el, könnyekig meghatva a gyűlés hazafias közönségét.

Az ifjúság szereplése után Madarassy Géza földbirtokos, a Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület ügyvezető-elnöke a gazdakörök jelentőségéről beszélt, hangoztatva a gazdák tömörülésének szükségességét. Az alapszabályok ismertetése után a jelenlévők nagy lelkesedéssel megalakították a nyírmeggyesi földműves kört, melynek elnökévé Nyírmeggyes község első gazdáját: Madarassy István mátészalkai főszolgabíróvá választották meg. A vándorgyűlés a Himnusz el-éneklésével ért véget, majd a téli gazdasági iskolai ifjúságot Nyírmeggyes község gazdatársadalma ebédre látta vendégül.

Hétre emelkedett a sándorfalvi halottak száma

Mult heti számunkban jelentettük, hogy Sándorfalván hat ember halt meg a mértéktelenül elfogyasztott pálinkától. Az áldozatok száma azóta hétre emelkedett, mert a szegedi belgyógyászati klinikán meghalt ifj. Makra István is. A Makra-családban két halálos áldozatot követelt a mértéktelen pálinkaivás. A hatóságok megállapítása szerint most már bizonyos, hogy a pálinkában semmiféle mérgező anyag nem volt, miután igen sokan ittak ugyanabból a pálinkából és semmi bajuk sem esett. Akik meg-

haltak, kivétel nélkül igen nagymennyiségű pálinkát szívtak ki az üvegből gummicsovón át. Így az egyik felboncolt holttestben egy liter pálinkát találtak a boncoló orvosok. Megállapították, hogy az áldozatok szervezete a rossz táplálkozástól legyengült és vesztett ellenállóképességéből. A 30 liter kisüstön főtt pálinkát rövid idő alatt 65 ember fogyasztotta el. A pálinka tulajdonosa, Németh István homokpusztai gazdálkodó, maga ajánlotta fel a munkásoknak a pálinkát, de figyelmeztette őket, hogy keveset igyanak. A jó szó azonban nem használt.

Két újabb kommunista szervezkedést leplezett le a budapesti rendőrség

A budapesti főapítányság legutóbb két kommunista ügyben folytatott nagyszabású és eredményes nyomozást.

Az első ügy a budapesti egyetemeken indult el azzal a céllal, hogy az egyetemek hallgatói között híveket szerezzen a kommunizmus eszméjének. De kivették hálójukat önálló, végzett emberekre, orvosokat, mérnököket, tanárokat, tanítókat akartak verbuválni a kommunizmus számára. A budapesti középiskolák körükén is kommunista agitátorok tüntek föl, sőt „barátságos” nénikék ólálkodtak az óvodák és elemi iskolák körül, valamint a fővárosi játszótereken. Ezek a nénik korral kinálgatták a kisgyerekeket és meséket mondogattak, mindig olyan formában, hogy a család, vallás és haza fogalmát meggyűlöltésék a gyerekek előtt.

A mozgalom lelke Birky Ágnes tanárjelölt volt, jobbkeze pedig Széll Jenő tanárjelölt. A két jó családból származó egyetemi hallgatóval együtt egymásután a rendőrségre kerültek barátaiuk, számszerint még 36-an. Valamennyien a főiskolai hallgatók sorából kerültek ki, sőt van köztük egy tanár és egy orvos is. A szervezkedés vezetői nevet is adtak a mozgalomnak. A vezetőségnek ez volt a neve: Vörös Diákok Központi Bizottsága. A rendőrség a kommunista szervezkedés szereplőit őrizetbe vette.

Ezzel egyidőben még egy szervezkedés ügye foglalkoztatta a rendőrséget. A József-körut 31. számú házában, ahol a Bartha Miklós-Társaság is ülést szokott tartani, a minap egy társaság gyűlt össze. A rendőrség értesült arról, hogy szélsőséges irányzatú megbeszélést tartanak és különben sincs engedélyük a gyűlésre. A detektívek megjelentek az ülésteremben és ott talált hallgatókat igazoltatták. A jelenlévők közül hatot előállítottak, mert kommunista irányzatú röpiratokat és könyveket találtak náluk. Valamennyiüket átadták a bünyügyi osztálynak.

A Nagyatádi Szabó István-verspályázat eredménye

(II. rész.)

Lapunk múlt heti számában közöltük a Nagyatádi Szabó István emlékeztetőre kihirdetett verspályázat általános és részletes eredményéről szóló beszámolókat. Az anyag bősége miatt nem tudtuk a teljes beszámolót egyszerre megjelentetni; a pályázat hátralevő verseinek méltatása és a versek közlése, valamint a díjak odaítéléséről szóló jelentés alább következik.

Szuhányi-Szortsik István 26 éves borsosberényi (Nógrád-megye) földmives „Magyar falu sarja...” című versében erővel teljesen jellemzi Nagyatádi Szabó Istvánt, amikor e sorokat írja:

Nyári napként akkor jött a magyar
[égre,

Mikor a nép s egész ország:
Tél ködébe, sötét éjbe, szétszálva,
[bajba, vészbe,

Hogy a falut szeretettel fölkarolja,
[erősítse, összefogja,

Uj eszmékkal jobb holnapért:
[egy táborba tömörítse.

Szép szavakkal festi a nagy alkotó életművét:

A nagy táblán: új barázdák,
A sok házhely és kicsi ház — nemes
[szívét magasztalják.

De észreveszi a súlyos márt is.

Hej, de mégis, most ha látná,
Hogy milyen a falu sorsa,
Tudom, hogy nem lenne nyugta,
Sirjában is megfordulna.

Versét ezekkel a sorokkal fejezi be:

De mi azért nem csüggedünk!
Régi idők árnyékában,
Nagyatádi örökében, szellemében;
Bizva, bizunk szebb jövőben:

Nagyatádi unokái.

Kár, hogy a teljes vers kissé elcsúszott, elnagyolt; több helyütt formailag tökéletlen és itt-ott stilustalan. Gondosabb munkát érdemelt volna, mert gondolatai erőteljesek és minden sorát földmives-öntudát hevíti.

Szuhányi-Szortsik István versét dicséretben részesítettük. A dicséretet nyert versek közt első helyre tettük, jutalmat azonban a benne felsorolt fogyatékoságok miatt nem adhatunk neki.

A versek kisélejtése és a dicséretet nyert költemények kiválasztása után három pályázónk maradt, akinek munkája kimagaslik a többi közül és mindegyik méltó a dicséretre és elismerésen kívül a jutalomra is. Alkalmos továbbá arra, hogy a Nagyatádi Szabó István emlékére rendezendő ünnepségeken elszavalhassák lelkes és törekvő fiatal olvasóink: ifjak vagy leányok.

Káposzta Ferenc, huszonöt esztendő ipolyvecsei (Hontmegye) olvasónk, aki a foglalkozását így jelölte meg: *paraszt vagyok*, és akinek hat elemi iskolán kívül más iskolázottsága nincs, a következő verset írta:

Nagyatádi Szabó István

Csodás káprázat a horizonton,
Száz homályon átszillogó fény
Világít a magyar éjszakába,
Az alkotások rózsahegyén.
Izzó fényugara árad széjjel,
Boldogságban fürdet sok házat,
S a pacsirtadalos ősi mezőn
Nyomán rozsmaringot kaszálnak.

Sirja mellett hálaének zendül,
Hamvaira ciprust hullatunk.
Gyászos lelkiünkben hű fohász fakad
S szent dicsőfénybe vegyül zokszovunk.
Kéblünkben él a kegyelet mécsse,
Fájdalmunkat néma gyász takar:
De a sirból is kitértásra int
A nagy, alkotó, igaz magyar ...

Ez a tizenhatsoros költemény tömören, nem a szavak és jelzők bőségével, hanem a képek erejével ébreszti fel az olvasóban azt a hatást, hogy nagy emberről, milliók vezérééről énekel. Három egyszerűségében megragadó sorban: „Boldogságban fürdet sok házat s a pacsirtadalos ősi mezőn: nyomán rozsmaringot kaszálnak” — el tudja mondani Nagyatádi Szabó István életművét; a hála, a nagy alkotó elvesztése fölött érzett fájdalom szép szavai után pedig megtalálja a vigasztalást: „De a sirból is kitértásra int a nagy, alkotó, igaz magyar ...”

A költő a hozzánk intézett levelében a következőket írta:

„1929-ben közöltek tőlem egy irreverent verset, de azóta nem jelentkeztem, csak dolgoztam és képeztem magamat. Ugy érzem, hogy talán már elég erős verseket írok. Van egy csomó verstermekem, szeretném az év folyamán kiadatni...”

Mi örömmel megállapítjuk, hogy Káposzta Ferenc négy esztendő óta rendkívül sokat fejlődött és ma már valóban erős verseket ír. Különösen jól esik látnunk, hogy nem kitaposott utakon jár, hanem igyekszik elszakadni attól a verselési modortól, mely a falusi nép körében még ma is ugyanolyan, mint ötven-hatvan esztendővel ezelőtt. Érthetőnek tartjuk, hogy ujkori magyar költők hatása alá került, de meggyőződésünk, hogy meg fogja találni a maga egyéni hangját és egyedülálló mondanivalóját.

Káposzta Ferenc a mai fiatal földmives-sorból való költők élén halad és ki tudja, hová repíti sokat ígérő, izmos tehetsége.

Káposzta Ferenc versét jutalomra méltónak ítéltük.

Ifju Szabó Lajos somogyagyabajomí tizenkilencéves napszámos-földmives öt verssel pályázott. Közülük a legjobb itt következik:

Amig eljutott odáig. . .

I.

Csendes falu... Nádfedeles szerény
[ház ...
Vidám család. Szegény, de takaros ...
Hull a gazda veritéke árja: ás,
Árkot tisztít ... Kedve nem haragos.
Kasza fölszerelve, készen, szegen áll,
Érik a gabona ... nyugalmasan vár...
Elég ... Megérett ... A kalász
[aranyos,
Mehet marokba, keresztbe buza, rozs.
Elég ... Megérett ... Sárga a kalász
[már,
Keresztbe ... Csürbe ... Csurig lesz
[a magtár.
Örül a földesúr. A kedve tenger ...
Izzadva húzza kaszáját husz ember ...

II.

Bábelóriás ... Tengerforgatag ...
Pompás, fess, uri palota.
Fények árjától ékitett szalónok ...
Ül csendbe, magába' szobáján
Ki: százezrek barátja, jöltevéje.
... Megfordul ajtaján
Boldog és boldogtalan, szegény és
[dús ...
Ő, ki az ismeretlenség homályából
Küzdötte a hír tetejére magát.
Most a nép vezére,

Lánglelkű vezére a föld népének
S jóltevője... Kinek
Nem volt egy barázdája, most ért
[kalászt
Gyűjthet csűrébe...

A vers szembeállítja a földet művelő Nagyatádi Szabó Istvánt a miniszter-Nagyatádival; a kezdetet a pálya csodálatos magasságával. De milyen kifejezőn festi a munkásnép régi sorsát is: „Örül a földesúr. A kedve tenger... Izzadva húzza kaszáját hús ember.“ És milyen kitűnően érzékelteti Nagyatádi Szabó István munkájának eredményét: „Kinek nem volt egy barázdája, most ért kalászt gyűjthet csűrébe...“ A hálának egyetlen szavát sem ejti ki és a versből mégis hódolat, hála és igaz érzés izzik a nagy jótevő iránt. A vers formája, hangja lüktető, gyors; egyik festői kép a másikat váltogatja, hogy mihamarabb elérjen az első és második szakasz utolsó soraihoz, melyek erővel elevenítik meg a nincstelen sorsát Nagyatádi Szabó István előtt és áldást hozó munkája után.

Aki ezt a verset írta, akinek ilyen bőbeségs a szókincse, akinek ennyi készsége van a szavak és az összeesendülő rímek muzsikája iránt, végül ilyen — nem megszokott — versformát választ, az határozott tehetséggel megáldott lélek. Tehát érdemes tanulnia, művelni magát és nem szabad megelégednie azzal a kifejezésbeli készséggel, mely ma már tulajdona. Fejlődni kell; sokat olvasni és sokat írni; sokat küzdeni és sokat szenvedni, míg feljuthat magasabbra...

Ifj. Szabó Lajos versét jutalomra méltónak ítéltük.

*

Török Sándor jászfelszentgyörgyi negyvenkétéves hadirokkant, 10 holdas kiscsajda, a következő verssel pályázott:

Nagyatádi Szabó István emlékére

A föld porából nőtt hatalmas nagyra,
— Mint apró buzaszem nagy magyar
[asztagba. —
A magyar nép Atyja; örök büszkesége,
Ekeszarvától a miniszteri székbe.

A barázdából nőtt... mint egy
[szirtorom:
Csodálatos tölgy magyar ugaron,
Melynek árnyékában annyi sok
[magyar,
Dolgozni, dolgozni, dolgozni akar!...

Kezében nőtt a cél, a nagy akarat,
Akinek nem volt, most az is arat...
Kezében nagyobb volt az áldott kenyér,
Melyért annyit izzadt sok kérges
[tenyér...

A falvak népéért küzdött, alkotott,
Az a mag, mit elszórt, nagyobb lett...
[nagyobb...
Nem kopár talajon pergett szét a mag:
Egy nemzet hálája nőttön-nő, dagad!...

Jól végezte dolgát és aludni ment,
De hálásan virraszt az a regiment,
Mely vele harcolt sok küzdésen át.
Még a sírjában is áldjuk a porát!...

Szép magyar vers. Főerenye, hogy Nagyatádi Szabó Istvánnak a földdel, a föld kérges tenyerű népével való vérrokonságát hangsúlyozza. Büszke arra, hogy ezt a nagy embert a föld, a falu adta a nemzetnek. Kicsendül belőle a mai súlyos idők sóvárgása is a békekesség után, mikor ezt mondja: „... Annyi sok magyar, dolgozni, dolgozni, dolgozni akar!“ A hála kifejezésére egyszerű és szép magyar mondatot talál: „Még a sírjában is áldjuk a porát.“ Ez a vers nem jár új utakon, hanem a régi költők modorában hajtja meg az elismerés zászlaját a legnagyobb magyar földműves előtt. Szaválásra alkalmas és szépen elszavalni nem nehéz.

Török Sándor versét jutalomra méltónak ítéltük.

*

Pályázatunk feltételei között szerepelt egy természetszerű kikötés is, az, hogy jutalomban csak lapunk előfizetője részesülhet. A pályázat jutalmául Asztalos-Pethő: „A magyar nemzet története ősidőktől napjainkig“ című nagyértékű munkát választottuk, mely közel 600 oldalas és bolti ára 24 pengő.

Ezzel a könyvvel jutalmaztuk meg Káposzta Ferenc és Török Sándor versét.

Ifj. Szabó Lajos nem részesülhetett jutalomban, mert nem tartozik előfizetőink sorába.

A jutalmakat néhány napon belül a díjnyertesek címére postára tesszük, addig is legőszintébb szerencsekívánatainkat küldjük el nekik. (m. e.)

Azt olvassuk...

AZT OLVASSUK, hogy január hónapban a budapesti pénzüzeteknél és a Postatakarékpénztárnál elhelyezett összes betétek a múlt évi decemberi állapottal szemben 14.9 millió pengővel csökkentek.

AZT OLVASSUK, hogy 1932. évi július hó elsejétől december hó 31-ig, tehát félsztendő alatt, az ország különböző törvényszékei előtt 712 adós tett vagyontalansági esküt, hogy a csődnyitás kellemetlenségei alól mentesüljön.

AZT OLVASSUK, hogy a létfenntartási index január hó végén 97.5-ről 97.2-re csökkent. Mit jelent ez? Azt, hogy ma 2.8 ponttal olcsóbb a legszükségesebb létfenntartás költsége, mint a legutolsó békeévben, 1913-ban.

AZT OLVASSUK, hogy a magyar mezőgazdasági kivitel — még a mai nagy árhanatlás mellett is — 66 százalékát teszi ki összkivitelünknek.

A mezőgazdasági kivitel 26 százaléka az állat, 32 százaléka a szántóföldi termelés, 41 százaléka a mezőgazdasági kistermékek és élvezeti cikkek exportjára esik.

AZT OLVASSUK, hogy a Nemzeti Bank február hó 15-iki kimutatása szerint a bankjegyforgalom 318 millió 446.825 pengő volt.

AZT OLVASSUK, hogy az elmult esztendőben az 1931. évi állapottal szemben a fővárosban 90.000 méter-mázsával csökkent a felhozott élelmiszerek mennyisége. Míg a hus, főzelék, liszt és fűszer fogyasztása emelkedett, a burgonya, gyümölcs, tojás, vörshagyma, hal és tej felhozatala csökkent. A kenyéren kívül, mely drágább lett, a többi élelmiszerek ára kisebb-nagyobb mértékben esett, sőt sok élelmiszer jelentékenyen olcsóbb, mint a háború előtt volt

Nagy visszaélést lepleztek le a Szolnok—Ujszász—Zagyvarékási Ármentesítő Társulatnál

Az igazgató-főmérnök öngyilkosságot követett el — A társulat egész tisztikarát felfüggesztették

Február hó 15-én Almássy Sándor nyugalmazott főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést, rovacsolást és azonnali pénztárvizsgálatot tartott a Szolnok—Ujszász—Zagyvarékási Ármentesítő Társulat és ennek eredményeként azonnali hatállyal felfüggesztették a társulat egész tisztikarát, névszerint Solymos Artur igazgató-főmérnököt, Bartha László pénztárost, Silhahm János mérnököt és Kimlovics Gáspár irodatisztet, továbbá mindany-

nyuk ellen nyomban megindították a fegyelmi vizsgálatot. Ez történt délután két órakor, este hatkor pedig súlyos állapotban találták lakásán Solymos Artur igazgató-főmérnököt, aki ismeretlen méreggel megmérgezte magát.

*

1924-ben alakult meg a Szolnok—Ujszász—Zagyvarékási Ármentesítő Társulat, amely 19 milliárd korona hitelt vett föl az ármentesítő munkálatok le-

HETI TEREFERE

Három nagy magyar álma . . .

folytatására, azonkívül az érdekelt községek gazdái katasztrális holdanként és évenként 80—120 kilogramm buza hozzájárulásra kötelezték magukat. A társulat működésében 1928 óta nem volt vizsgálat.

Az utóbbi időben olyan hírek keltek szárnyra, hogy visszaélések történtek. Az ügy kinyomozását Czinege János alelnök és P. Kovács Ferenc választmányi tag, a szolnoki gazdakör elnöke vette a kezébe. Rövidesen megállapították, hogy a pénztárban készpénz helyett Solymos Artur bonjai vannak csupán. Ezért kérték a rendkívüli közgyűlés összehívását, melyen előadták nyomozásuk eredményét és az azonnal megejtett rovincsolás és pénztárvizsgálat kiderítette, hogy a pénztárban 211.659 pengő készpénz helyett mindössze 123 pengő van.

Tény az, hogy találtak 76.000 pengőről szóló takarékbetétet is, a lényeg azonban az, hogy mintegy 20.000 pengős teljesen nyomtalanul eltűnt pénzhányon kívül mintegy 120.000 pengőnyi szabálytalanul kiállított és készpénzként kezelt bont találtak. Nyomban az első pillanatban kiderült, hogy az eltűnt 20.000 pengőn kívül 27.000 pengőt szabálytalanul vett fel saját céljaira Solymos Artur igazgató-főmérnök. De a többi kiutalás is teljesen ellenőrizhetetlen adatokon alapszik, úgy, hogy hozzávetőleg 140.000 pengős visszaélést állapított meg a rovincsolás.

A tisztikar felfüggesztése után a közgyűlés a fegyelmi vizsgálatlaltal, vagyis a kár pontos megállapításával, továbbá a társulat ügyeinek vezetésével az egész ügyet kipattantó Czinege János és P. Kovács Ferencet, továbbá Szendrey Henrik dr. szolnoki ügyvédet bizta meg.

A vizsgálat kiterjed a Szolnok-Alcspi-Pusztafenyő-Kengyeli Ármentesítő Társulat ügyvezetésére is, melynek vezető főmérnöke szintén Solymos Artúr volt. Hírek szerint itt is komoly összegű pénzhányt állapítottak meg.

Az öngyilkos igazgató-főmérnök állapota javult.

Mikor lesz „nedves“ Amerika?

Az amerikai szenátus kétharmad szótöbbséggel határozattá emelte Blaine szenátor indítványát, amely a prohibícióról (szesztilalomról) szóló törvény rendelkezéseinek korlátozását sürgeti.

A prohibíció felfüggesztése törvényerőre emelkedik, mihelyt a szövetséges államok kétharmada jóváhagyja, ami még hosszú idők kérdése. Hónapokig is eltartthat, míg a szövetséges államok népszavazással döntenek és az egyes parlamentek jóváhagyják a határozatot.

Az emberek gondterhes feje fájdalmasan hajlik össze, mint jégviharban a buzatenger tépett kalásza, ahogy a lassan zizegő ujságlapokról Apponyi temetésének leírását olvasák.

— Kossuth apánkhoz ment ő is, — sóhajtja Garzó Dénes.

— És Nagyatádival találkozik, — képzelet Szabó Mihály.

— Mit beszélhetnek most hárman? — tör ki a szó Biczó Gáborból.

— Azt kéne most hallani a magyaroknak . . .

— Azt kéne valóban, — érzi mindenkinek.

Merthogy az volna jó.

Átlátni az egek magasságos kárpitján, amely a földi mulandóság idővel mérhető szenvedései elől a teljesülés örök és végtelen arányait fűdi el. Amely elválasztja a lélek szárnyalását a iest gyötrelmeitől s a szív fájdalmát a földi ütésektől.

Amikből pedig olyan sok adódik most, hogy szinte örökösnek mutatkozik.

De az-e?

Lelked mélyén kétségeskedő magyarom, akinek szívéből bus és szomorú lemondások márcangolják, ha most mély álmom ernyedtsége ereszkednék földi látásodra, hunyd le szemedet és kövesse gondolatod a nagy halott égi utját, ahogy Kossuth apánkhoz és Nagyatádihoz, a vezérhez megérkezik . . .

Hallhatod és láthatod a nagy magyar álmot, hiszen a te lelkedből való lelkek s a szivedből szakadt nagy szívek ők is, és nem lehet a legfényesebb örökkévalóságnak sem olyan kárpitja, amely emléküket elhomályosíthatná s örökségüktől megfoszthatná . . .

Hunyd le szemedet, hogy láss és hallhass, mert minden gondolatuk érted nyilatkozik még ma is, még ott is, ahova csak sajjó fájdalmas és örök büszkeséged követheti őket, a megdicsőülés végtelen hazájába.

Nézd a magyar gyöttrődés busan villódzó csillagát, ahogy a mennyei mező halk csendje fölött lebeg. Kossuth ül alatta s bölcs, szelid szemével a magyar földet kémleli. Mellette Nagyatádi s előttük Apponyi, aki most érkezett.

— Megjöttél, fiam, — csendül álomszerűen Kossuth apánk hangja.

A magyar sors téged is elkövetelt, — mondja Nagyatádi mennyei békeséggel.

— Az Ur akarta! — sóhajtja Apponyi.

— Otthagytad-e a reményt? — lehel Kossuth.

— És a megértést? — aggodalmasodik Nagyatádi.

— Töletek való két örökségem volt. Fokoztam mind a kettőt, ahogy csak tudtam, — hajtja le fejét Apponyi.

— És vérebe itattad-e a magyar föld népének, hogy árva egyedülvalóságában csak a saját megbonthatatlan erejében bízhatik? — villan komoran Nagyatádi tekintete.

— Soha mást nem mondtam.

— És odaálltál-e a világ önző itélőszéke elé, mint én is tettem, hogy nemzeted elhomályosított igazának fényét napnál világosabbá varázsold? — kéri számon Kossuth apánk.

— Ezt tettem halálom órájáig! — rezdül Apponyi mély hangja.

— Akkor az Ur jósága vezérelt ide . . . Ül le, fiam, és örökkévaló részed legyen a mi soha nem szűnő munkánkban.

— Ez a szándékom.

— Mert nézd, ebből a távolságból nézd azt a földrészt, amelyen a mi hazánk fekszik, — mondja Kossuth — csak egy sávnak látszik, akár a holdon egy folt, de azon a sávon egy erős fény villanik, amelyet a Kárpátok hajlata foglal egybe, mint drága gyöngyöt, amelyen a Duna habjai éreznek át. Azt törték most szét gonosz és kapzsi kezek s azért sötét most az egész világrész. Megmondtad-e ezt azoknak, akik tehetnek róla? Hogy ezereves szabadságot öltek meg . . .

Apponyi nyugodtan feleli:

— Amikor csak alkalmam nyílt. Emelt fölvettem. Ugy mondtam, hogy az egész világ hallja.

Nagyatádi hangja meggyőződéssel csendül:

— Erről én is tanuskodom.

Apponyi finoman hajol meg:

— Ezt senki több joggal nem teheti, mint te, István öcsém, akit sirat a föld népe ma is.

Kossuth szemöldöke összevonódik:

— Biránk csak a megértő nemzet lehet s jutalmunk a hazánk igaza. Ha az meg nem valósul, életünk és munkásságunk hiába volt. Emlékünk is meg fog szűnni.

Apponyi kiegyenesedik:

— A ti életek örök példa és munkátok elolthatatlan szövétnek. Hazám nagy lesz ismét és elmulthatatlan életű. A ti erőtok él benne . . .

Kossuth és Nagyatádi megölelik Apponyit:

— S a te hited, Albert! Ezt vártuk tőled!

S a magyar gyöttrődés busan villódzó csillaga abban a pillanatban kigyullad, mint a ködön áttörő napsugár, amely a sötét éjszaka lidércnyomását üzi el . . . Hajnalodik, magyarok . . . Ébredjétek!

JÁNOS GAZDA.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Tejszövetkezetet alakítottak a Cegléd-felsőmajori kiskgazdák

A ceglédi határban a vallásalapítvány felsőmajori gazdaságát hetven kiskgazda bírli. A ceglédi embereket jellemző éleslátással rájöttek arra, hogy csak a tömörülésben, összefogásban van erő. Az ezerholdas majort is mint bérlőtársaság vették ki s békés egyetértésben laktak benne, mint egy kis faluban. A napokban tejszövetkezetet alakítottak avégből, hogy megszabaduljanak a bizonytalanul fizető kis tejgyűjtőktől és kereskedőktől. Saját kezükbe akarják venni sorsukat s a saját becsületükben feltétlenül bíznak. Az ujonnan alakult tejszövetkezet igazgatóságának tagjai lettek: Tóth András, Dobos László, Kukla Benő, Lovas István és Banai István; a felügyelőbizottság tagjai: Kozma Sándor, Darányi Sándor, Kiss Gábor, Meleg Pál, Székér Ferenc. Az alakuló ülésen egyhangulag elhatározták azt is, hogy huszonöt darab üzletrésszel belépnek az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ kötelékébe.

Itt említjük meg, hogy a Pilis községben levő faluszövetségi fiók február hó 19-én tartott közgyűlésén szintén elhatározta a tejszövetkezet újraszervezését, mert a budapesti tejj piac rendezésével kapcsolatban fel akarnak készülni arra az eshetőségre, hogy tejjüket csak a szövetséget útján értékesíthetik. Az előkészítő munkát meg is kezdték. Teljes odaadással buzgókodik a szövetséget megalakítása körül Kemenczey János, Schrankó Kálmán igazgató-tanító és Bartók Gábor dr.

Mit kívánnak a budapestkörnyéki tejszövetkezetek? A Budapestkörnyéki Tejszövetkezetek Szövetségének nagy küldöttsége járult az elmúlt héten kihallgatásra a földmivélsügyi államtitkár elé, vitéz Bogár János gyurói református lelkésznek, a szövetség elnökének vezetésével. Vitéz Bogár János dr., a szövetség elnöke, arra kérte a földmivélsügyi kormányt, hogy a tej kötött forgalmát feltétlenül tartsa fenn. Kérte a tejjel való szabad hálalás és milimári banyuzórendszer azonnali és könyörtelen megszüntetését. További kívánságuk a kiskgazdáknak az, hogy mostani törzskeretüket legalább 20 százalékkal emeljék fel, a budapesti lefejő tehénészteket pedig szüntessék meg, mert ezek nem nemzetgazdasági, hanem csak nyereszkesedési érdekeket szolgálnak. Az Országos Tejjgazdasági Bizottságban a falusi kiskgazdákat legalább négy taggal juttassák képviselőihez. Mayer Károly államtitkár a legösszefogottabb támogatásáról biztosította a küldöttséget.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A mogyoró

az a termés, melyet a szakfériak szerint bármely mennyiségben lehet értékesíteni s így érdemes termelésével foglalkozni. Főleg hűvösebb éghajlat alatt és tevényes talajban terem. Az árnyéket nem szereti: itt fája nő, de keveset terem. Legjobb gyökérsarjak vagy bujtás útján szaporítani. A töből hajtott és gyökérel bíró gyökérsarjakat eltávolítjuk az anyatótól, visszametszük 25—30 cm magasan és azután egymástól 25—30 cm távolságra eliskolázzuk, majd 2—3 év mulva, mikor már jól begyökeresedtek, ősszel vagy tavasszal — 3—4 m távolságban egymástól — állandó helyükre kiültetjük. Ne sűrűbben, mert akkor keveset terem.

Másik szaporítási módja a mogyorónak a bujtás. A fiatal éves vesszőket 10—12 cm mély barázdába fektetjük le, pár helyen lekampozzuk s földdel befedjük. Kedvező időjárás mellett e vesszők rügyei hajtásokat és gyökereket fejlesztenek. Amikor a hajtások 15—20 cm-re kinőttek a földből, feltöltjük őket 10—15 cm magasan tápdus, nyirkos földdel és megöntözzük, kiszáradás ellen pedig félig érett és száraz istállótrágyával befedjük. Tavasszal a gyökeres bujtásokat eltávolítjuk az anyatótól s úgy mint a gyökérsarjakat eliskolázzuk s 2—3 év mulva végleges helyükre ültetjük.

A termő mogyoróbokrok talaját minden ősszel jó mélyen felássuk, esetleg előbb megrágyazzuk; nyáron a bokrok alját iparkodjunk tisztán tartani és ha nagy volna a szárazság, terítsük be szalmás istállótrágyával, hogy minél kevesebb nedvesség párologjon el a talajból.

Korai sárgadinnye termesztése

Többször utaltunk e rovatban arra, hogy terményeinket jóval nagyobb áron tudjuk értékesíteni, ha a tömegszállítás előtt csak 1—2 héttel is korábban jövünk velük a piacra. Így van ez a dinnyével is. A dinnye „primőr”-jeit a vagyonos publikum drágán vásárolja; a javaérés idején azonban, mikor már Dunát lehet rekeszteni a piacon tornyosuló dinnye-hegyekkel, akkor a legszebb példányokat is fillérékért kell elkótyavetyélni.

A szabadföldi korai dinnyetermesztésre — kiváló kertészeti szakértőnk, Németh József szerint — legmegfelelőbb fajták a Bellegarde és a Carmelita.

A dinnyemagvakat március közepén gyeptéglákba vagy virágcsere-

pekbe kell ültetni s ezeket melegágyba helyezni.

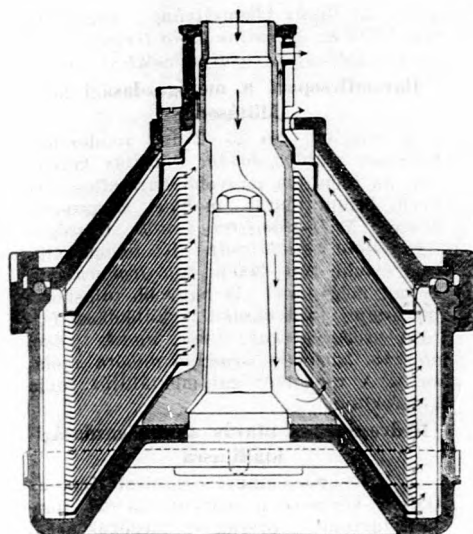
Gyeptéglákat sűrű növesű rét-, legelő- vagy árokszélgyepből metszük, úgy, hogy egy téglá 10×10 cm keretű és 7 cm mélységű legyen. A földből kiálló gyeptéglát természetesen levágjuk. Ezután a gyeptéglát úgy fordítjuk, hogy az előbb gyeptéglát rész lefelé kerüljön; így készítünk középhe 3 cm mély és 3—4 cm széles gödröcskét. Ebbe a gödröcskébe 2 darab magot teszünk. Vetésre tudvalevőleg a 2—3 éves dinnyemag a legjobb; az éves magból kelt fő sok indát nevel, de alig hoz termést.

Az így előkészített gyeptéglákat a melegágyba sűrűen egymás mellé helyezzük s följük annyi porszerű trágyával kevert kerti földet szórunk, hogy ez a gyeptéglákat 2—3 cm vastagságban ellepje. Majd a földtakarót állott vízzel jól megöntözzük. Végül a melegágyat az ablakkal és szalmatakaróval teljesen befedjük.

A magvak 5—8 nap mulva csirázni kezdenek. Ettől kezdve bizonyos erősségű napfényt, bizonyos mennyiségű vizet kell biztosítani a palántáknak és fokozatosan szoktatni őket a szabad levegőhöz.

Engedjük rájuk napfényt, de addig, míg gyengék, az erős napfény ellen védjük őket beárnyékolással, azaz szalmának az ablakra szórásával. Az öntözéssel ne legyünk tulbuzgó! Csak akkor öntözzük, mikor kézzel érezhető a talaj szárazsága. Mindig csak állott vízzel öntözünk, még pedig reggel 8—9 óra tájban. Hűvös időben még akkor se öntözzük a palántákat, ha földjük száraz. A melegágy ablakát akkor, ha már a palánták zöldel, szellőztetés végett délelőtt 10 órától délután 3 óráig 5—6 cm magasra feltámasztjuk. Mikor a levegő fokozatosan melegedik és a palánták erősödnek, fokozatosan hosszabb időre és nagyobb magasságra támasztjuk fel az ablakot; május elején már éjjel is kissé kitámasztva hagyjuk s nappalra egészen eltávolítjuk. A kiültetés előtti napokban pedig — ha fagy nem fenyeget — éjjel se fedjük be a melegágyat.

A kiültetés előtt a szántóföldön (déli, védett fekvésű helyen) kijelöljük a fészkek helyét. Ezek 2 m sortávolságra és 1.5 m növénytávolságra kerüljenek. A fészkek 60 cm átmérőjűek legyenek; előbb emeljük ki ezekből egy ásonyomnyira a földet, azután egy ásonyomnyira még lazítsuk meg a talajt s szórjunk ez utóbbira két lapát jó érett, morzsalékos trágyát, majd gyenge taposás mellett reaszórjuk a kiemelt felső talajréteget is. Az így elkészített fészkek köze-

II. kép. Az Alfa-szeperator dobjának keresztmetszete.

pébe helyezünk be 1—1 gyeptéglát (benne 2—2 palántával) oly mélyen, hogy a föld a palánták tövét 2—3 centiméterre elfedje, vagyis a gyeptéglá felső színe két ujjnyival a fészek szintje alá kerüljön.

Hogyan működik a szeperator?

A napokban egy kiváló szeperatorairól közismert vállalat egy forgalomtól távolabb eső községben bemutatta a szeperator működését. A gép kitűnő munkája a község tejtermelőit annyira bámolatba ejtette, hogy egyesek boszorkányságot vélték a szeperatorban! Pedik ninesen abban semmi boszorkányság! Nézzük csak meg, hogy működik.

Az I. számú képen az 1928-as mintájú Alfa-szeperator keresztmetszetét látjuk. A teljes tejet a tejedénybe (1) öntjük, ahonnan a tejsap (2) megnyitása után a tejszabályozóba (4) ömlik. Az abban levő uszó (3) önműködően szabályozza a dobba (8) ömlő tej mennyiségét. Ha sok a tej, az az uszót felnyomja és elzárja a tejsapot. A szabályozóból a tej a szabályozó csövön (5) át a forgó dobba kerül (lásd a II. számú képen a nyilak irányát), a központi csövön átfolyik s alulról kerül ábránkon a görbült nyillal jelzett, a tányérok nyílásai alkotta csövön át a tányérok közé. A forgó dob röperje a könnyebb zsirgolyócskákat a dob tengelye felé irányítja (lásd a II. képen a dob bal belső felén látható öt nyilacskát). A tejsirt vagyis a tejszint az utána nyomuló tejsír a tengely mellett a legfelső dobtányér alatt felnyomja s az a tejszínnyíláson (a jobboldali legfelső vízszintes nyíl) és tejszincsovön át kiömlik.

A zsirjától elkülönített nehezebb soványtejet a röperő a dob felé röpíti,

ott a tej a tányérokba kilép (lásd a dob jobb szélén a hat görbült nyilacska) s a dob fala mentén a legfelső dobtányér fölött elhaladva, a soványtejszínnyíláson (görbült nyíl) és a soványtejszincsovön át a kannába ömlik.

A dobot forgatókar (25) és megfelelő áttételű fogaskerekek (23, 24, 26, 27) útján hozzuk forgásba, a forgó részeket önműködő berendezés olajozza (17, 18, 19, 21). A vastagabb, erősen fekete vonalak a szeperator vázát és állványát jelzik.*)

*) Érdeklődőknek a Vasárnap-ra való hivatkozással az Alfa Szeperator r. t. (Budapest, L. Csurgói-ut 15.) díjtalanul küld bővebb leírást.

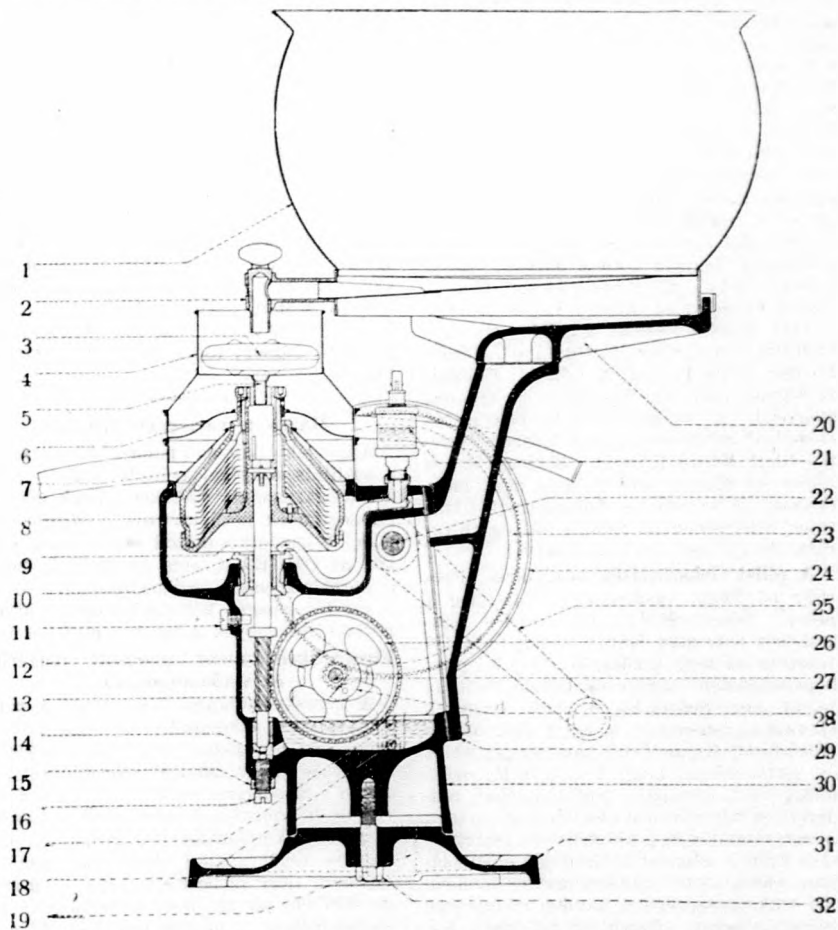
Apró jó tanácsok

A husneműek füstöléséhez keményfát (bükki-, tölgy-, stb.) kell használni, mert a fenyőkben levő gyantaféléktől terpentinszagot kap a hus. A füstölés következtében a hus vagy a huskészítmény elsősorban a felületen veszít vizet és így a baktériumok nem találhatnak rájuk a te-

nyésztéshez szükséges nedvességet, másrészt a füstből baktériumos vegyianyagok (kreozot, fenol, formaldehid, ecetsav, hangyasav) hatolnak a husba. Végre a füstöléssel a hus vagy a huskészítmény kellemes füstölt ízű és szagú lesz.

Ha a trágyát télen kénytelenek vagyunk kihordani, teregessük el azt már a kihordás alkalmával minél egyenletesebben, ne rakjuk azt a szántóföldön kupacokba, mert az eső és hó a kupacokból sok növényi tápanyagot kiold, a kupacok helyén bujafoltok keletkeznek s így a vetésünk is, amit ilyen földbe vetünk, egyenetlenné válik. Ez pedig feltétlenül káros a gazdára.

A gyümölcsös kerítését tartsuk jó karban, hogy a nyul a fában kárt ne tehessen. Nyulbiztos kerítés nélkül be kell kötözni a gyümölcsfák törzsét. Erre a nád, sás vagy a többretegben felcsavart papiros a legjobb. A zsuppszalma vagy a kukoricaszár nem jó. Ezekben az egér télire tanyát üt a tavaszig s így ez rágja le a fa héját.

I. kép. Az Alfa-szeperator keresztmetszete.

1. tejedény, 2. tejsap, 3. uszó, 4. szabályozófedő, 5. szabályozócső, 6. tejszínfedő, 7. soványtejszínnyílás, 8. szeperatordob, 9. nyakcsapágyolajozó, 10. nyakcsapágy, 11. állítócsavar, 12. dobtengely, 13. alsó persely, 14. futócsap, 15. csavartok a nyomcsavarhoz, 16. nyomcsavar, 17. olajtöltőfolyócső, 18. olajleeresztőcsavar, 19. olajfelfogó, 20. edénytartó, 21. olajozó, 22. hajtótengely, 23. nagy fogaskerék, 24. védőgyűrű, 25. forgatókar, 26. csigakerék, 27—28. zárókarika, zárókapocs és szegecs, 29. borítólemez, 30. kerek állvány, 31. állványlap, 32. összekötőcsavar.

GAZDATUDÓSÍTÓ

FALUSZÖVETSÉGI HIREK

Személyi változások a „Faluszövet-ség“ központi tisztviselőkarában. A „Faluszövetség“ elnöki tanácsa a Szövetség igazgatói teendőinek ellátására **Tölgyes István dr.-t**, a Magyar Gazdaszövetség volt titkárát hívta meg. Az új igazgató működését már megkezdte. — Ugyanakkor az elnöki tanács tudomásul vette, hogy **Nagy Sándor**, a Szövetség volt igazgatója, megvált állásától és munkaerőjét ezután a **Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ** szolgálatában hasznosítja. — Végül tudomásul vette, hogy **Kerék Mihály dr.**, titkár kivált a Szövetség kötelékéből és munkásságát ezután a **Magyar Gazdaszövetség** központjában folytatja.

Miháld községben megalakult a Faluszövetség. A miháldi gazdák kérésére a **Faluszövetség** központja kiküldötte **Wieser Béla** titkárát, aki a nagyszámú egybegyűlt gazdák előtt ismertette a Faluszövetség célját és eddigi működését. Az értekezlet nagy lelkesedéssel kimondotta, hogy Miháld községben megalakítja a fiókszövetséget. Elnököknek egyhangúlag **Gál József** kispasztort választották meg. Tisztikar: alelnökök: **Fagyas István** községi bíró, **Horráth István**, **Csordás György**, **Koplán István** alsó, ügyvezető elnök: **Slavonics Sándor** tanító, titkár: **Gál Ottó**, pénztárnok: **Csordás János**, ellenőr: **Jakabfi Imre**, számvizsgáló bizottság elnöke: **Náray Kálmán** községi körjegyző, tagjai: **Gál János** és **Szabó János**, a választmány tagjai: **Mándó István**, **Szabó József** almási, ifj. **Mándó József**, **Csányi József** (János fia), **Laskai Lajos**, **Horráth László**, **Maries Ferenc**, ifj. **Rácz György**, **Szelesics János**, vitéz **Miatta János**, **Mándó Ferenc**, **Köcs Vendel**. A miháldi fiókszövetségnek már van helyisége és azonnal megkezdte a működését ismeretterjesztő előadások rendezésével. Különösen elismerés illeti **Náray Kálmán** körjegyzőt és **Slavonics Sándor** tanítót, akik nagy megértéssel és szeretettel foglalkoznak hivatalos kötelességükön felül a község kulturális és egészségügyi kérdéseivel.

A pilisi fiókszövetség közgyűlése. Február hó 19-én, vasárnap tartotta meg a **piszi fiókszövetség** évi rendes közgyűlését **Schrankó Károly** igazgató-tanító vezetésével. A közgyűlésen a központ képviselőjében **Szekeres László** főtitkár jelent meg. **Schrankó Károly** hazafias szavakkal ismertette a helyi fiók öt éves működését. Kiemelkedő mozzanatait az öt év történetének, hogy a fiók saját szék-házat vett, háziipari tanfolyamokat rendezett és népművelési előadásokat tartott. A záróművelés és a költségvetés letárgyalása után a központ kiküldötte előadásában reámutatott az összefogás és tömörülés szükségességére. A minden tekintetben szépen sikerült közgyűlést **Schrankó Ká-**

rolly igazgató-tanító hazafias szavak kíséretében zárta be.

Tisztújítás a Sövényháza-baksi fiókszövetségben. Február hó 5-én tartotta a **Sövényháza-Baks** községi fiókszövetség évi rendes tisztújító közgyűlését. A közgyűlés a következő tisztikart választotta meg: Elnök: **Tábit József**; alelnökök: **Kovács István**, **Faragó Antal**, **Pölös Menyhért**, ifj. **Apró Lajos**; titkár: **Halmos Géza**; gazdasági titkár: **Korda Imre**; pénztárnok: **Zelei Pál**; ellenőr: ifj. **Apró Lajos**; háznagy: **Zvara István**; könyvtáros: **Tábit Mihály**; számvizsgáló bizottság: ifj. **Apró Lajos**, **Ecséki Antal**, **Nagy János** és **Faragó Antal**; választmány: ifj. **Apró Lajos**, ifj. **Kovács István**, ifj. **Kovács István**, **Pölös Menyhért**, **Tábit Péter**, **Nagy János**, **Bárkai István**, **Tábit János**, **Szécsényi Mihály**, **Ecséki Antal**, **Tóth László**, **Antal Antal**, ifj. **Apró Lajos**; póttagok: **Varga József**, **Buza Antal**, **Sebők Ferenc** és **Pálinkó Imre**.

Tisztújítás a kistarsesai fiókszövetségben. Február hó 12-én tartotta a **kistarsesai fiókszövetség** évi rendes közgyűlését. Az új tisztikar névsora a következő: disz-elnök: **Pesthy Frigyes dr.**; társelnök: **Véress Ferenc** főjegyző; ügyvezető elnök: **Kovács György** községi bíró; alelnökök: **Tanács Mihály**, **Grzsák István**, **Kovács József**; jegyző: **Joskay Miklós**; helyettes jegyző: ifj. **Bellus József**; titkár: **Chrapán Pál**; ellenőrök: **Tunkli Mihály**, vitéz **Kiss József**; számvizsgálók: ifj. **Grzsák Mihály**, **Sztanecik János**, **Fogd István**; könyvtáros: ifj. **Bellus József**; választmány: **Rapavi János**, **Farkas József**, **Turay József**, **Csicséri József**, ifj. **Husza József**, **Farkas István**, **Széder János**, **Bellus Vendel**, **Tárnay József**, **Albert József**, ifj. **Kapitány Mihály**, ifj. **Adamesek Mihály**, **Baran József**, **Sztarahorszky István**, **Husza Mihály**, **Takács Mihály**, **Greskó Mihály**, **Tokay János**, **Uhlacky Ferenc**, **Gróf József**, **Malina Mihály**, ifj. **Narratil József**; főpénztáros: **G. Fazekas István**.

Magas a vármegyei utvám.

A gazdák állandóan panaszkodnak, hogy a szállítás költségei aránytalanul terhelik a mezőgazdasági cikkeket. Ezek közé a költségtételek közé tartozik a **megyei utvám**. A gazdatársadalmi szervezetek, élükön az **OMGE**-vel, arra igyekeznek, hogy a mezőgazdasági értékesítést terhelő és sokat kifogásolt költségek között sürgős revízió alá vegyék a megyei utvámot is.

Fuvardíjkezdmény morzsolat tengerire és vetőburgonyára

A kereskedelemügyi miniszter a **morzsolat tengeri elhelyezésének előmozdítása** érdekében a vasuton való szállítás alkalmával és akkor, ha 200 kilométernél nagyobb távolságra szállítják, **április hó végéig 16 százalékos tarifamérséklést engedélyezett**. Vetőburgonyára pedig, általában, — tehát anélkül, hogy az államilag elismert vagy nemesített volna — abban az esetben, ha az ilyen küldemények fuvarleveleire a növénytermelési hivatal

által kiállított bizonyítványt csatolják, **legkésőbb ez év május 15-ig terjedő időre 26 százalékos fuvardíjmérséklést adott**.

Baromficsoport a mezőgazdasági kiállításra

A március hó 23—27-ig rendezendő **országos mezőgazdasági kiállítás** keretében az idén is nagyobb baromficsoport kerül bemutatásra, melynek megszervezésére a **Baromfitenyésztők Országos Egyesülete** vállalkozott. Ki fognak állítani évente 250—300-at tojó **leghorn** tyúkokat, még ennél is nagyobb tojáshozamu **indiai futókacsákat**, különböző fajtájú **prémnyulakat**: **rex**, **nyest**, **róka**, **alaszka**, **hummelin**, **orosz** és **angóra nyulakat**. A csoportot galambkiállítás fogja kiegszteni.

Kedvezményes utazás a mezőgazdasági kiállításra

A kereskedelemügyi minisztérium az **OMGE** kérésére a március 23—27. napjain tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére felutazó közönség részére **50 százalékos kedvezményt biztosított a m. kir. Államvasutakon és a kezelésében levő helyiérdekű vasutakon**. Ugyanezt a kedvezményt megadták az **önálló igazgatással bíró hazai vasutak és hajózási vállalatok is**. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány ára a Máv. és az összes többi közlekedési társulatok vonalaira szólóan egységesen 1 pengő, az igazolványt ennek az összegnek postabélyegben való beküldése ellenében, az igénybevevő nevének és a kiinduló állomáson a közlése mellett, az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságától (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) kell igényelni, de beszerezhetők az igazolványok az utazási irodák, gazdasági egyesületek, gazdakörök és szövetkezetek útján is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a **Budapestre utazásra március hó 17-től 27-ig, a visszautazásra március hó 23-tól április hó 2-ig bezáróan érvényes és használható**; bármelyik kocsiosztályban feljogosít az **50 százalékos kedvezményre**.

Rendkívüli kedvezményekkel lehet vásárolni a mezőgazdasági kiállításra.

A március 23-án megnyíló országos mezőgazdasági kiállításra a tenyészállat-beszerzést ebben az évben a következő értékes, rendkívüli kedvezmények szolgálgák: A földművelésügyi minisztérium áldozatkész támogatása segítségével a **budapesti mezőgazdasági kiállításra vásárolt tenyészállatok hazaszállításának vasúti költségeit teljes egészében a rendezőség fogja viselni**. E rendkívüli szállítási kedvezmények révén a legtávolabb eső vidékek is élvezhetik a kiállítás gazdag és értékes anyagából való vásárlás nagy előnyeit. A kiállítás vásári forgalmának további értékes támogatását jelenti, hogy a földművelésügyi minisztérium a **magántenyésztők számára kedvezményes, kamatmentes, 18 hónapra szóló tenyészállatbeszerzési hitelt engedélyezett**, amelynek igénybevételét feltételei részletesen megdundhatók az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságánál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.). További rendkívüli kedvezményben fognak részesülni a **községek és közbirtokosságok vásárlásai, amennyiben a földművelésügyi minisztérium a gazdasági felügyelőségek közbenjöttével a kiállításra a köztenyésztés céljára vásárolt apaállatoknál 30 százalékiig terjedhető rendkívüli ár-visszatérítést engedélyezett**.

ALFA SEPARATOR Rt.

Budapest, I. Csurgói-ut 15.

Évek óta vizezett olajat szállítottak a MÁV-nak

A kormány erélyes intézkedéseket tett a nagyszabású panama megőrlésére

Bonyolult, nagyszabású ügyben folytat vizsgálatot a budapesti királyi ügyészség. A MÁV igazgatósága tett följelentést megvesztegetés és más bűncselekmények címén ismeretlen tettesek ellen, mert az igazgatóság tudomására jutott, hogy egy MÁV-szállító, az *Imperial Vegyészeti Gyár Rt.*, összejátszott a szállítmányt átvéző tisztviselőkkel, akik bizonyos elenzolgáltatások ellenében silányabb árut, vizezett kátrányolajat vettek át, a talpfák telítésének céljára. Az államasutakat e révén közel egy és háromnegyed millió pengő károsodás érte.

Az *Imperial* ügye a képviselőházat is foglalkoztatta. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter, egy felszólalásra válaszolva, kijelentette, hogy hivatalbalépése után néhány nappal értesült erről az ügyről és nyomban betiltotta a szerződés meghosszabbítását. Később egy bizottságot küldött ki és ennek jelentése után azonnal felbontotta a szerződést, az ügy iratait pedig az ügyészséghez tette át.

A képviselőház valamennyi pártja meglepedéssel vette tudomásul a kormány erélyes intézkedéseit.

A nagyszabású visszaélés ügyében változatlan eréllyel folyik a vizsgálat egyrészt a MÁV, másrészt az ügyészség részéről. A MÁV vizsgálatának eddigi eredménye alapján *Dorner Béla felügyelőt, a vegyi laboratórium vezetőjét, felfüggesztették állásától.* A királyi ügyészség lefoglaltatta az *Imperial részvénytársaság könyveit és iratait.* Az ügyészség rendelkezése alapján most szakértők vizsgálják át a könyveket és iratokat. Természetesen jó ideig eltart, míg véleményükkel elkészülnek. Az ügyészség megkezdte a kihallgatásokat is. A kihallgatottak MÁV tisztviselők és szakemberek. Az olajszállítási botrány legnagyobb érdeklődést *Dombóvárott és Püspökladányban* keltette, a részvénytársaság olajtelítő telepein.

A talpfa-ügyet *Payr* Hugó, a Nemzeti Egység Pártjának képviselője leplezte le.

kipróbálni. Brikettel befűtötték a kazánt és éppen megkezdték a próbát, amikor egyszerre csak robbadás, dördülés hallatszott és a kazán egyik fedőlapja kivágódott. A vaslap *Fekete István* fertőtlenítő mester fejére zuhant. A szerencsétlen ember összetört koponyával holtan esett össze. A repülő vaslap megsebesítette *Papp József* és *Hertelendi András* szereplőket is. A kórház orvosai azonnal első segítségben részesítették a két sebesültet. A rendőri bizottság vizsgálatot indított abban az irányban, hogy nem a szállító cég részéről történt-e mulasztás.

Megalakultak a külkereskedelmi szervek. A hivatalos lap február hó 18-iki száma közölte a *Külkereskedelmi Bizottság, a Külkereskedelmi Hivatal* és a *Külkereskedelmi Tanács* felállításáról szóló rendelet. A *Bizottság* célja a külkereskedelemmel kapcsolatos és több tárca hatáskörét érintő kérdések egységes előkészítése. A *hivatal* hatáskörébe tartozik a mezőgazdasági és ipari kivitelnek előmozdítása. A *tanács* véleményt mond és javaslatot tesz a külkereskedelmet érintő általános kérdésekben. A *hivatal* *Winckler* István dr. min. tanácsos vezetésével működik, akinek a helyettese, mint alelnök és a mezőgazdasági osztály vezetője, *Serbán* Iván dr. *Staub* Elemér dr., aki eddig a Mezőgazdasági Exportintézet elnöke volt, ettől az állásától megvált és munkaerőjét most a Tisza—Dunaközi Mezőgazdasági Kamaránál fogja hasznosítani, melynek elnöke.

H I R E K

A kecskeméti tanyai kisdiákpiktörök

A magyar nemzeti izlés, magyar érzés fenntartása és művelése mélyen kiható nemzeti érdekünk, ezért a *Vasárnap* olvasóinak, legkivált a tanítóinknak külön figyelmükbe ajánljuk a következő érdekes kecskeméti hírt: A közelebbi kecskeméti tanítói gyűlésen nagy szenzációt keltett vagy öt tanyai iskolás kisfiú és kisleány. Nyugodt biztonsággal rakták ki a padokra festőkészleteiket és kartonlapjaikat. *Major* Sándor gyógypedagógiai tanár pusztai tanítványai voltak ezek a festetett kiskölyökek. *Major* az egybegyűlt tanítóknak *új rajztanítási módszerét* mutatta be ezekkel a gyermekekkel. *Major* ugyanis felfedezte, hogy *négy alaprajzon — sziv, kör, levél és tulipán — pompás magyar mintákat* lehet készíteni. A gyermekekkel betanította a négy alapmotívumot, ezek azután továbbmenőleg bámulatosan érdekes, szép, magyaros mintákat csináltak tanítójuk kiadott utasítására mindjárt a gyűlésen megjelent tanítók előtt is. *Pompás* dolgokkal annyira elragadtak mindenkit, hogy *Major* ügyes, gyakorlati hasznú módszerét most már a kecskeméti iskolákban valószínűleg mindentűn bevezetik.

Fiu lett egy leányból. Néhány nappal ezelőtt egy pestkörnyéki faluból a fővárosi első számú sebészeti klinikára hoztak egy fiatal leányt. A leány kísérője elmondották az orvosoknak, hogy az utóbbi időkben különös jeleket vettek észre a lányon. Ideges, szótlan, húzózik régi barátjától és arról panaszkodik, hogy „*valami változás megy végbe rajta.*” Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a faluról felhozott 17 éves leány — *tulajdonképpen fiu.* *Verebély* Tibor dr. egyetemi tanár, a napokban már végre is hajította az első szükségesnek mutakozó műtétet rajta. A leányból lett fiu azonban még hónapokig a klinikán marad, mert az idők során *újabb és újabb operációkat kell végezni rajta.* Előreláthatólag még tíz-tizenkét műtetre van szükség, de *május táján egészséges fiatalemberként hagyja majd el a klinikát.*

Felozzlatták Dombóvár képviselőtestületét. A belügyminiszter könnyelmű gazdálkodás miatt felozzlatta *Dombóvár* képviselőtestületét és utasította Tolna vármegye törvényhatóságát, hogy *Dombóvár* anyagi helyzetének rendbehozására megyei biztost állítson a község élére. A törvényhatóság február hó 21-én tartott kisgyűlése *Szongott* Edvin szekszárdi főszolgabíróval nevezte ki *Dombóvárra* megyebiztossá.

Sulyos szerencsétlenség a budapesti Rökus-kórházban. Február hó 18-án délelőtt halálos szerencsétlenség történt a budapesti Rökus-kórház pincéjében. A *Magyar Mosó- és Fertőtlenítő Gépgyár* *Részvénytársaság* már régebben egy fertőtlenítő gépet szállított a Rökus-kórház részére. A fertőtlenítő gépet most akarták

A sündisznókat nem szabad irtani. A kecskeméti közigazgatási kihágási bíróság elé nem érdektelen feljelentés érkezett. A kecskeméti „*Vadásztársaság*” panaszolták be, mert a vadászterületén irtja a — *sündisznókat.* Csak hamarosan mintegy 500 darab sündisznót irtottak ki, ami pedig *tiltott dolog,* mert az 1901. évi 24.655. számú körrendelet a sündisznót, mint hasznos állatot, védelemben részesíti. Kecskeket annál inkább érdeklődéssel várják a bírósági döntést, mert egy *Rostás* Runkás nevezetű kőbörigányt már elítéltek, mivel 17 darab sündisznót fogott és *lakmározott* meg a családjával. *Rostás* cigánynak nem lévén pénze, az ingyen sündisznótör bekoronázásául a büntetést a dutyiban — leülte.

15 millió pengővel indul meg az Ipari Munkaszervező Intézet működése. A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége igazgatósága* *Chorin* Ferenc felsőházi tag elnöklésével az elmúlt héten ülést tartott, amelyen az *Ipari Munkaszervező Intézet* megalapításával kapcsolatos előmunkálatokról tájékoztatták az igazgatóságot. Bejelentette, hogy a *15 millió* alapítókegyezés biztosítottak tekinthető, előrehaladott stádiumban vannak az *Intézet* részére megállapítandó hitelkeret ügyében megkezdett tárgyalások s eldöntött dolognak vehető a *főváros bekapcsolódása* az akcióba. *Chorin* Ferenc elnök azt ajánlotta, hogy az igazgatóság az intézet elnöki tisztének betöltésére *Biró* Pál dr.-t kérje fel.

PÁSZTORTÚZ

Ezer székely lány példaadása

Kezdődött pedig az ezer székelylány példaadása Csíksomlyón, ahová a Székelyföldről tizezrével, huszezzével, harmincezzével összejönnek kereszties zászlók alatt a bucsusok a híres zárda-templomhoz a sokszázados somlyói bucsut ünnepelni... Arrafelé a Budapesttel rokonhangzású Bukarest, no meg a többi nagyváros mótelyezi a munkáért széledező székelyközép erkölcsét. Még a viseletükben is megvedtetek, akárcsak nálunk is tapasztalhatjuk ezt a mi városi rongyosainknál. A faluról felhozott szép népviseletüket itt is leginkább lehányják a városi szibpiacok rongyaiért. Ma már nemesak a férfiak, hanem asszonynepeink is madárijesztőknek öltözködnek a városi „nagyságaktól“ és „uraságoktól“ levett idegen rongyok magukra szedése által... Ilyen züllésnek indultak már a Székelyföld fehérnépei is, amidőn néhány év előtt a falvak vezető hölgyeinek kezdeményezésére a somlyói bucsun ezer gyönyörű székelylány felvonult az ősi viseletben példát mutatni...

A nagy példának meg is lett a fogantatja. Azóta az ezer székelylányok mozgalmához tizezrek csatlakoztak. Tizezrek öltöttek magukra újból a régi magyar viselet izléses, szép és olcsó divatját. Büszkén és önértzetesen, de meg a tengersok idegen portékáért kidobott pénzt is megtekartitván, újból szöttek rokolyát, házi fonású, szövésű vászont, bársony pruszlikot, báránybőr ujjast, kordovánbőr csizmát hordanak a székely asszonyok és leányok. És ezeket részben a felelevenített háziiparral, részben helyi kisiparosaikkal állítják elő saját erejükből, s az idegen holmik, az idegen divatok mellözésével... Ma már egy székelyudvarhelyi festőművész, név szerint Haász Rezső, a népi izlés és hagyományos eredetiségek felhasználásával tizenegy darab színes nyomású sorozatot alkotott és adott közre az új magyar női viselet gyönyörű mintáiból. Ezeknek az anyagja is mind székely munka, s a somlyói bucsu ezer székelylányának nemzeti viseletű felvonulásai után ma már Kézdivásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Csíkszeredán, még Marosvásárhelyen, sőt Kolozsvárott is mind többen és többen öltik magukra a magyar ruhát... Hát nem gyönyörű példát mutató híradás ez is, testvéreim?!

MÓRICZ PÁL.

Akinek éjjeli szállása egy: koporsó.

Angliában él egy Thompson Tamás nevű 75 éves ember, aki koporsót csináltatott magának és benne tölti minden éjszakáját. A különös öregnek egyetlen pajtása van: hűsöges kutyája.

Meg akart szöktetni egy 15 éves leányt egy cigányprimás. A székesfehérvári rendőrség rádióon értesítette a budapesti rendőrséget, hogy ott feljelentést tett Mohácsi János MÁV tisztviselő és elmondotta, hogy 15 éves Ilona nevű leányát megszöktette Rábaközi Darázs Károly 36 éves cigányprimás. Sikerült a cigányprimást és a kisleányt a budapesti Splendid-szállodában megtalálni. Bevitték őket a főkapitányságra, ahol aztán kiderült, hogy a kislány beleszeretett a csinos primásba. Darázs Károly megkérte a leány kezét az édesapjától, aki azonban azt válaszolta, hogy Ilonka fiatal, várjanak még. Látszólag bele is nyugodtak a döntésbe, de azután elhatározták, hogy megszöknek. Hamburgba készültek s a kislány a primás nevelt leányának utlevelével akarta megtenni az utat. A leányszöktetést a rendőrség azonban megakadályozta.

Harcias koresmárosné. Február hó 19-én a budapesti főkapitányságon letartóztatták Róth Sándor 36 éves csapost és Sturcz Gyuláné 45 éves vendéglőst. A Dobozi-utca 27. számú házban van Sturcznének a kocsmája. Feljelentés érkezett ellenük a pénzügyigazgatóságra, a feljelentés szerint a vendéglőben saját töltésű cigarettát árulnak. Két pénzügyőr polgári ruhában megjelent a vendéglőben. A vendéglős és a csapos megverte a fináncokat és ezért hatósági közeg elleni erőszak büntette miatt tartóztatták le őket.

Budapesten megszűnt az influenza. Másfél hónappal ezelőtt lépett fel nagyobb méretekben a fővárosban az influenzás megbetegedések sorozata és a tisztí főorvosi hivatal kimutatásai pontosan visszatükrözték a betegség terjedését. Csordás Elemér dr. tisztí főorvos legutóbb közölte, hogy a járvány Budapesten teljesen megszűntnek tekinthető, aminek kétségtelen jele az is, hogy az elmúlt héten egyetlen szövődményes megbetegedést sem jelentettek.

Feleségét és alkalmazottját lelőtte, aztán öngyilkos lett egy kereskedő. Február hó 22-én véres tragédia színhelye volt Budapesten, az Andrássy-ut 32. számú ház egyik lakása. Grósz Miksa nagykereskedő fálótt feleségére, az irodájában alkalmazott kisasszonyra, azután föbelőtte magát. A 67 éves kereskedő meghalt, az irodakisasszony haldoklik, a kereskedő felesége súlyosan megsebesült, de állapota nem ad aggodalomra okot. A véres tett oka: anyagi zavarok és üldözési mánia.

Ahány toll a kalapon, annyi török. A londoni „British Museum“ a többi tengersok kínesei között egy végtelenül becses és eredeti kéziratot őriz 1599-ből. „Description of Hungary“ című, a régi Magyarország tárgyaló leírásban a magyarok tollviseletéről is szó esik. Megírják, hogy csak az viselhetett tollbokrétát, aki törököt ölt. A jelesebb vitézeknek ezért volt olyan dus a darutoll, kócsagtoll, gémtoll, stb., bokrétája, hogy csakugyan reájuk illett: „Ahány toll a kalapon, annyi török.“ Ez az angolországi híradás megmagyarázza azt is, hogy Biharországból a nagyváradi 4-es honvédek még a mostani világháboru idején is miért nevezték magukat nagybüszkén „darutollas legényeknek.“ De magyarázatul szolgál a magyar legényeink tollas-kalapu ősi viseletének is, amely azonban, eléggé sajnosan, mindinkább mindenütt lenaradozik a csuf, nemzetközi, lapos tányérsípka viselet miatt.

Világos nappal elraboltak a kirakatóból egy 140.000 pengős gyűrűt. London egyik legelőkelőbb ékszerüzletének kiratából délelőtt 11 órakor egy autós bandita elrabolt egy gyűrűt, amelybe a világ legszebb kék gyémántja volt foglalva. A gyűrű egy keleti fejedelemtől került az ékszerészhez és többen már hétezer fontot ígérték érte. (140 ezer pengőt!) A bandita a járőrelők szemeláttára téglával bezúta a kirakatablakot s autóján elmenekült.

A szerelmes fiatalember megölte a leány édesanyját. Kondorosón, az ősi csárda környékén, Visztek Sándor megölte szerelmesének édesanyját. Visztek Zsjak Mariba volt szerelmes, de a leány anyja ellenetzte a leány közeledését. Emiatt Visztek konyhakéssel kétszer a szívébe döfött özv. Zsjak Mártonnának. A véres tett után önként jelentkezett a csendőrségen.

Letartóztatták Miskolc város főjegyzőjét. Február hó 20-án előzetes letartóztatásba helyezték Plank Miklós dr.-t, Miskolc város főjegyzőjét. A megtévedt ember ellen az a vád, hogy a város tulajdonát képező moziban vetített reklámképek elszámolásánál mintegy háromszáz esetben sikkasztást követett el. A főjegyző tagadja a terhére rótt cselekményeket és azt állítja, hogy legfeljebb hanyag könyvelésből származó félreértésről lehet szó.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Szeretném tudni, hogy a világháborúban hány hadüzenet volt és kik mikor üzentek háborút, továbbá, hogy mennyi katona küzdött? 2. Szeretnék egy tejjöket beszerezni, hol lehet kapni és mennyibe kerül? (G. J.) — **Felelet:** 1.

A világháborúban a következő államok üzentek egymásnak háborút: Németország: Oroszországnak, 1914 aug. 1.; Franciaországnak aug. 3.; Ausztria-Magyarország: Oroszországnak aug. 5.; Japánnak aug. 24.; Belgiumnak aug. 27.; Anglia: Németországnak aug. 12.; Törökországnak nov. 12.; Bulgáriának 1915 okt. 15.; Franciaország: Ausztria-Magyarországnak 1914 aug. 12.; Törökországnak nov. 12.; Bulgáriának 1915 okt. 16.; Oroszország: Törökországnak 1914 aug. 5.; Bulgáriának 1915 okt. 20.; Olaszország: Ausztria-Magyarországnak 1915 május 23.; Bulgáriának okt. 19.; Németországnak május 23.; Szerbia: Németországnak 1914 aug. 6.; Törökországnak nov. 12.; Bulgáriának 1915 okt. 14.; Montenegró: Ausztria-Magyarországnak 1914 aug. 5.; Törökországnak nov. 12.; Németországnak aug. 8.; Japán: Németországnak 1914 aug. 23.; Románia: a központi hatalmaknak 1914 aug. 27.; Görögország: a központi hatalmaknak 1917 jan. 30.; hadüzenetet küldött a központi hatalmaknak továbbá: Északamerika 1917 ápr. 6.; Sziám jul. 28.; Kína aug. 21.; Líbia aug. 4.; Brazília okt. 25.; Guatemala 1919 máj. 1.; Nicaragua máj. 23.; Costa Rica jan. 8.; Honduras jan. 9.; Haiti jul. 13.; az ellenségeskedést hadüzenet nélkül megkezdte: Ausztria-Magyarország és Szerbia 1914 jul. 29.; Németország és Belgium aug. 3.; a többi ellenfél nem fizet hadat, hanem egyszerűen kijelentette, hogy a központi hatalmakkal szemben hadállapotban levőnek tekinti magát. Az ellenséges ántánthatalmak 30 államból, 1400 millió lakosból állottak és az egész világháború folyamán 40 millió emberük állott fegyverben. A központi hatalmakhoz 4 állam tartozott 160 millió lakossal, melyből 22 millió állott fegyverben. 2. Tejökérő „Gerber”-féle ára 450 pengő. Kapható: Geitner és Rausch cégnél, Budapest, VI., Andrásy-ut. 18.

Kérdés: 1. Mennyi értéke van 4730 korona lebélyezett kékpénznek? 2. Mi az értéke 57.000 korona 1924. évi kényszerkölesőnek? (S. Sz. L.) — **Felelet:** 1. Semmi. 2. Hivatalos árfolyama nincsen, magánforgalomban 1.000.000 korona értékű kényszerkölesőnek a forgalmi értéke körülbelül 20 pengő.

Kérdés: Kaphatok-e én is gyümölcsfakészítési utmutatót? (K. S. és P. J.) — **Felelet:** Mindkettőjüknök megküldötte kiadóhivatalunk. Kísérjük figyelemmel a „Vasárnap”-ot, gyakran olvashatnak hasonló tárgyú értékes közleményeket.

Kérdés: Tíz hónapos csikónak fehér gilisztája van, mivel orrosolhatom? (5069. előfizető.) — **Felelet:** Ha a bélféreg 15—30 cm. hosszúak, akkor rozsféreg (Ascaris megalocephala) a nevük. Előidézhettek kólikás rohamokat, sőt gyomorátürödést, béltömést, hashártyagyulladás, Rendelkezünk ellene jó orvosszerekkel (szénkéreg, gástin, stb.), de ezeknek beadása, illetőleg alkalmazása állatorvosi utasítás nélkül veszedelmes.

Kérdés: 1. Elsőrendű gypsuzéna és szalma egy esztendő mulva mennyit nyom köbméterenként? 2. Szükségem volna egy ajándatol? (482. előfizető.) — **Felelet:** 1. Gypsuzéna köbmétere 1 év után nyom 100—110 kilogrammot, szalma 60—70 kilogrammot. 2. Ültethető vakvizsike Tamarix (tamariska), szelidebb száraz szike Kopaszlevelű szilfa, Bálványfa és Szofóra; nedves szikre Kocsányos szilfa, Fehér fűz, Fehér nyárfa. A gyümölcsfák közül a sziket legjobban tűri a mandula és a kajszibarack.

Kérdés: Némagyarosítási kérvényre mennyi bélyeg kell és milyen okmányok mellékelendők, továbbá 6 gyermekemnek némagyarosítását külön kell-e bejelenteni? (G. J.) — **Felelet:** A némagyarosítási kérvényre 10 pengős bélyeg kell. Gyermekel közül ahány nagykorú van, annyiszor újabb 10 pengős bélyeget kell felragasztani. A kiskorú után nem kell bélyeg. A kérvényhez mellékelendők: erkölcsi, illetőségi és házassági anyakönyvi bizonyítvány.

Kérdés: Van-e felvétel a pénzügyőrsgnél, hova kell fordulni és milyen iskolai végzettséget kívánnak meg? (Ifj. Sz. J.) — **Felelet:** A pénzügyőri iskolába, melynek elvégzése 3—4 hónapot vesz igénybe, jelenleg felvétel nincsen. A törvény értelmében csak írní-olvasni tudás kötelező előképzettségnek, rendszerint azonban a jelentkezők négy középkiskolát végeztek el, úgy hogy ezek a felvételnél előnyben részesülnek. A hivatalos lap közölni fogja, ha a felvétel újból megindul.

Kérdés: 1. A „Vasárnap” legutóbbi számából hiányzott a rádiós gazdasági füzet; mi az oka ennek? 2. Kérvényt adtam be a honvédelmi minisztériumba, hogy hívjanak be katonának, mindeztideig nem kaptam választ, mit tegyek? (H. A.) — **Felelet:** 1. A Rádiós Gazdasági füzetek ezévi száma a földművelésügyi minisztérium még nem adta ki, ezért nem mellékelhetjük a laphoz. 2. Erjön egy levelet a honvédelmi minisztériumba és sürgesse meg kérvényének elintézését.

Kérdés: 1. Hol kaphatok olyan könyvet, melyből megtanulhatom az olajfestést? 2. Van-e Szobnok iparművészeti iskola, hány éves tanfolyama és kit vesznek fel oda? 3. Az ipariskola 3 évfolyama megfelel-e három középkiskolának? 4. Színházi statisztikának kell-e színi-iskolát végezni? 5. Hol van színi-iskola Budapesten és kit vesznek fel oda? 6. Diszletfestő szeretnék lenni, valamelyik színházi diszletfestőnél szeretnék tanulni, hova forduljak? 7. Három ipari szakiskolát végeztem, mennyi ideig kell a diszletfestői szakmában tanoncnak lenni? (D. J.) — **Felelet:** 1. Ajánljuk Önnek Balló E.: „Az olajfestés mestersége” című könyvet. 2. Szobnok nem iparművészeti iskola, hanem festészeti akadémia van, amelyre csak a festőakadémia végzett növendékeit veszik fel. 3. Ipariskolába csak 4 középkiskolát végzett tanulókat vesznek fel. 4. Színházi statisztikának semmiféle előképzettségre nincs szüksége. 5. A színészegyesületi színi-iskola címe: Budapest, V., Lipótkörút 1. Rákosi Szidi nyilvános joggal felruházott magánosi-iskolájának címe: Budapest, VII., Csengery-u. 28. Mindenkit felvesznek, aki a felvételi vizsgát sikeresen leteszi. 6. Forduljon a Magy. Kir. Operaház igazgatóságához, Budapest, VI., Andrásy-ut. 7. Az Operaház igazgatósága erre a kérdésre a választ meg fogja adni.

Kérdés: Hol kaphatnék Korinthusi piros, a legbővebben termő, mag nélküli szőlőből oltványt? (Ifj. T. E.) — **Felelet:** Forduljon a magy. kir. Szőlészeti Szakiskolához Kecskemétre, vagy Tarczalra; az állami Mathias-szőlőtelephez, Katona-telep; Böckl tábornok urhoz, Budapest, Várospanaszokás; Hertényi László tábornok urhoz, Sárospatak; Teley szőlőtelephez, Villány. Ezekre a címekre kaphat szőlővesszőt, vagy esetleg zöld oltógalyat.

Kérdés: Küldhetnek-e nekem is gyümölcsfakészítési tájékoztatót? (F. A. és Ifj. K. S. J.) — **Felelet:** A kért tájékoztatót kiadóhivatalunk mindkettőjüknök megküldötte.

Kérdés: 300 pengőre van szükségem, melyik banktól vehetném fel? (Ifj. D. S.) — **Felelet:** Sajnos, ma a pénzügyintézetek nagyon megszorították a hitelynyújtást és így nem is ajánlhatunk bankot. Talán kísérelje meg a legközelebbi hitelszövetkezet segítségét igénybe venni.

Kérdés: 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928 és 1929 októberében hogy jegyezték Budapestet a búzát? (Özv. B. Gy. né.) — **Felelet:** Nem közölte, hogy milyen fajtaju és milyen hektoliter súlyu búzáról van szó, pedig ez az ár befolyással van. Mindenesetre közöljük a legalacsony és a legmagasabb árfolyamot. 1923 október 14-én: 95.000—97.000 papirkorona; 1924 október 12-én: 417.000—432.000 korona; 1925 október 25-én: 357.500—375.000 korona; 1926 október 11-én: 347.000—367.500 korona; 1927 október 17-én: 30.05—31 pengő; 1928 október 15-én: 26.05—26.95 pengő; 1929 október 14-én: 22.45—24.25 pengő métermázsánként.

Kérdés: 1. Ha a vidéki termelő a pesti piacra szállítja a kék mákot és a tormát, mennyit fizetnek neki métermázsánként? 2. A jelenlegi rossz gazdasági viszonyokat tekintve, ki van-e téve a vidéki termelő annak, hogy ez a két termény eladatlann marad? 3. Az esetben, ha például 200 km. távolságról szállított autórakomány nem kél el, lehet-e azt a nagyvásártelepen elhelyezni, rövidebb vagy hosszabb időre, megfelelő helyiségben? 4. Kaphatnék-e gyakorlati szakkönyvet a torna- és a kék mák termesztéséről? (K. Zs.) — **Felelet:** 1. A mák árának hivatalos tőzsdei árjegyzését a „Vasárnap” Vásár- és piac rovatában hétről-hétre közli. A hazai torna kilogrammjára legutóbb kicsiben 00,10—1,60, nagyban 0,30—1,20 pengő volt. Az árak természetesen a kereslet és kínálat nagysága szerint változnak. 2. Sajnos, igen. 3. Az üzemiszer nagyvásártelepen árut elraktározni nem lehet, hanem az ott helyiséget bérlő bízományosoknak kell átadni értékesítést véget. 4. Mák és torna termesztési szakkönyvek: Illés L.: „Círok, köles, mák termelése”; Cséser Gyula: „A konyhakert”; Lazár Ferenc: „Zöldsgéstermelés”; Bernátsky J.: „A veteményes kert”.

Kérdés: Megtudhatnám-e, hogy milyen rendletek szabályozzák az állami alkalmazottak nyugdíját? (T. S.) — **Felelet:** Az állami alkalmazottak nyugdíját az 1912. évi LXV. t.-e. szabályozza. A nyugdíj összegére vonatkozólag az 1924. évi 7000/M. E. rendelet rendelkezései az irányadóak. A nyugdíjesökkenésre vonatkozólag az 1931. évi 5000. és 7000. sz. és az 1932. évi 3000. sz. M. E. rendeletik intézkednek. A fenti felsorolt törvényből és rendeletekből az Önt érdeklő kérdésre feleletet találhat.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

T sir idegen női név
(-m)

(Beküldte Gergye Ferenc Felsőmocsolád-ról.)

2. Pontrejtvény.

. i . i . t . e . i . g . á . ú . y .
l . s . z . á . m . t .

(Beküldte Stier József Baranyaszentlőrincről.)

3. Szórejtvény.

×
bélyegző
(-pe)

(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

4. Szórejtvény.

ódon SÉPTEL K
(-Z)

(Beküldte Kardos Ernő Vindornyaszőlősről.)

5. Szórejtvény.

Fanyar őszi gyümölcs Δ7090J
(s = z) (a = 0)

(Beküldte Sajgó Ferenc Kovácsszénájáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 11-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 6-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Tréfás talány: Tizenöt hét. 2. Szórejtvény: Vénusz. 3. Pontrejtvény: Híszek Magyarország feltámadásában. 4. Szórejtvény: Csépiógép. 5. Szórejtvény: Falurossza.

Megfejtették: Ökrös József, Hangya Szövetkezet (Porcsalma), Beresnyák István és Piroksa, Szántó István, Jenei Sándor, Németh József, Szalay Julia, Jenczer János, Stier József, Kardics Ernő, Csibráki Mihály, Nemzeti Olvasókör (Karcag), Krausz József, Csomor Annus, Ifj. Pári Kálmán, Szabó Mariska, Szalóky Imre, Csik Margit, Ritecz Katica, Percze Rókus, Szokoli Juci, Gergye Ferenc, Ifj. Domonkos Pál, Boli József, Kovács Bálint, Molnár Kálmán, Simon Viktor, Garay Mihály, Szakács Sándor, Kiss István és Balla Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Balla Ferenc (Gyula), Simon Viktor (Alsópáhok), Boli József (Rinyaujlak), Ritecz Katica (Gyékényes), Csibráki Mihály (Regöly), Kardics Ernő (Gógánfa).

A 7-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Kérdés: 1. Hol tudnék megbízható helyről emdeni ludtojást beszerezni és mibe kerül egy darab? 2. Kaphatnék-e gyümölcsfakészítési tájékoztatót? 3. Mi az ára egy tengeriszárítógép gépnek, amelyet járgány is el tudna hajtani? (J. Gy.)

Felelet: 1. Emdeni ludtojást az alábbi címeken kaphat: Ifj. Bohus N. András, Békésaba, 2. sz. posta; Leitner Ede, Tarnaméra; Bartók Ödön, Tarnaméra. A tojáskor darabonként 2 pengő 50 fillérbe kerülnek. Ehhez járul még a csomagolás és szállítási költség. 2. A tájékoztatót kiadóhivatalunk megküldötte Önnek. 3. Olyan szárítógép, melyet járgánnyal is lehet hajtani, nincs. A Kühne-gépgyárnak van kétfajta gépe: az egyik óránként 2000 kilogramm teljesítményű, ára 650 pengő, a másik óránként 4000 kilogramm teljesítményű, ára 925 pengő. Az előbbihez 4-6 lóerős motor, az utóbbihoz 10-12 lóerős motor szükséges. A tengeriszárítógép gépek percnként 900-1000 fordulatot tesznek és ezt a sebességet járgánnyal előállítani nem lehet, azért van szükség motorra.

Kérdés: Akinek 20.000 pengő vagyona van és 800 pengő jövedelme, kell-e annak jövedelem- és vagyonadót fizetni? (Dévaványai előfizető.) — **Felelet:** A jövedelem- és vagyonadóról szóló hivatalos összeállítás értelmében az évi jövedelem 900 pengő összegig adómentes, a vagyon viszont abban az esetben, ha az illető jövedelemadót nem fizet, 25.000 pengőig mentes, ha viszont fizet, úgy 5000 pengőig mentes az adó alól.

Kérdés: Hogy kell kiirtani a szántóföldön levő farkasalmát és szedret? (P. I., Zagyarvák.) — **Felelet:** Sajnos, a káros gyomoknak gyökeres és gyors irtására még nincs módszerünk. Leghatásosabbnak tartjuk ma még a káros növényekkel elárasztott föld gyakori munkálását: tarlóhántást, őszi mélyszántást, káposzta növények termesztését. Mielőtt a gyomnak legesekeleyebb zöld hajtása mutatkozik, azonnal szántani, vagy kapálni kell. Szántani, ha nincs rajta termelt növény, és kapálni, ha már el van vetve. Így a gyomot mintegy belefojtjuk a talajba.

Kérdés: Egy péküzemben elszaporodtak a tüeszkök, mivel lehetne őket kiirtani? (K. B.) — **Felelet:** A házi tüeszkök irtására a legmegfelelőbbek a mérgegmentes svábpórok, milyen a Rébusz-svábpór (Rébusz-művek Budapest, Báthory-u. 9.). Sabol (Sabol Laboratórium Budapest, Német-u. 10.). Csótin (Puricitas Vállalat Budapest, Budafoki-u. 10./s.). Blattel (Theriaka Gyógyszervállalat Budapest, Baross-u. 127.) E porokat a tüeszkötanya résej körül bőven elszórjuk, hogy amiközben este előbúvik, bőven érintkezék velük. Mivel a peték így nem pusztnak el, 3-4 hét múlva az eljárást meg kell ismételnünk, hogy az azóta kikelt új nemzedék is elpusztítsuk.

Kérdés: 1. Honnan szerezhetek be pekínji kacsát. 2. Tojáshozamra és hiztálásra érdemes-e az orpington és campbell kacsá. 3. Hogy szerezhetnék be jócsaládú méhet és menübe fog kerülni? 4. Bükkfaeseméteért hova forduljak? (Ifj. Szabó Lajos, Konyár.) — **Felelet:** 1. Pekínji kacsá beszerezhető (lakhelyéhez közelebbi címeket közlünk): Bogvay Elemérnél Sárospatak, a M. kir. Baromfitenyésztési szakiskolánál Gödöllőn, Liehtmann Mór kónvali telepén Nyirbögdány, Turkovich Károlynénál Peszéradacs. 2. Tojástermelésre igen jó a khaki campbell, de husra inkább a pekínji. Az orpington a közép-

helyen áll. Campbell kacsá beszerzési helyei többek közt: Nagymajori Baromfitelép Jászladány, M. kir. Baromfitenyésztési Szakiskola Gödöllő, Turkovich Károlyné Peszéradacs. Szép emdeni libák beszerezhetők többek közt Bogvay Elemérnél Sárospatakon és a Baromfitenyésztési iskolánál Gödöllőn. 3. Méhek vásárlására immel jelenleg nem szolgálhatunk. Talán adjon le egy rövidke hirdetést lapunkban, hogy vásárolni óhajt. 4. A bükkfa a mésztartalmu, üde, erőteljes talajokat kedveli. Csemetéért forduljon a Magyar kir. Erdőgazgatósághoz, Debrecen, vagy a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara fásító akciójához, Debrecen, Hunyadi-u. 5.

Különféle kiváló fajta körte, különféle igen jó fajta szilva- és kiültetésre alkalmas eperfaesemétek olesón, bármilyen mennyiségben kaphatók kitermelés alatt álló faiskolából. Viszont-eladóknak nagy árkedvezmény. Érdeklődők forduljanak a **Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamarához, Keskemétre.**

Kérdés: Szeretnék selyemhernyótenyésztéssel foglalkozni, honnan tudnám beszerezni a petéket és honnan kapnék utmutatást? (Előfizető, Monok.) — **Felelet:** Tessék a nyíregyházi m. kir. selyemtenyésztési felügyelőséghez fordulni egy levelezőlapon, az összes felvilágosításokat és tájékoztatást onnan megkaphatja.

Kérdés: Földemet az őrzi mindig elönti és így szeretnék tavaszi buzát termeszteni rajta. Hol kaphatnék tavaszi buza vetőmagot? (P. J.) — **Felelet:** A tavaszi buzavetőmag igen ritka hazánkban és így türelmet kérjük, amik megbízható forrásokból megfelelő vetőmagot ajánlhatunk Önnek. Pár napon belül levélben közöljük Önnek a kérdéses címeket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tiszaeszegei Földmívelők Szövetsége. Előfizetésük beérkezett. — **Ifj. D. P., Pe-reked.** Örömmel köszöntjük rejtveny-megfejtőink sorában; addig azonban, míg nem előfizetünk, nem részesíthetjük jutalomban. — **K. M., Fegyvernek.** Legnagyobb sajnálatunkra a kért álmoskönyv kifogyott, helyette mást küldöttünk, ha azonban nem felel meg, tessék visszaküldeni: a Varró-féle könyv tartalmazza mindazt, amit Ön kérdez. — **K. I., Tényő-falu.** Sajnáljuk, hogy a versek elkésve érkeztek; ha idejében jöttek volna — egy kis javítással imitt-amott — közreadhattuk volna. — **Ifj. K. S. J., Tác.** Az utmutatót elküldöttük. Kérjük, közölje velünk, hányadik osztályos Ön? Az Ön munkája ez a vers? — **H. F., Fertő-széplak.** Pénzküldeménye beérkezett. A fennmaradó összeggel szívesen várunk, a lapot még nem szüntettük be. — **Ifj. Sz. F., Iván.** Nyomás okaira való tekintettel várunk és a lapot tovább küldjük.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazit

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOL BÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (12)

— Igen. Legalább is sok pénzt ad ki. A „Milliomosok Club“-jának tagja. Politikával egyáltalában nem foglalkozik.

— Gondolja, kegyelmes uram?

— Egészen bizonyos. Erről meg lehet győződni.

— Talán mégsem.

— Benső barátja Öfelségének, éppugy, mint a trónörökösnek és feleségének.

— Igen?

— Mikor akarja, hogy bemutasam önt Öfelségének?

— Amint csak lehet.

A külügyminiszter a detektívét az uralkodónak és az udvar többi tagjainak mint Hugó Reinhardt professzort mutatta be. Mintha félig álomban látta volna a detektív az uralkodó jóságos, de kissé szórakozott, a trónörökös hideg, megvető és a főhercegnő sötéten izzó szeméit és érezte, hogy Gilió dr. átható pillantásokkal néz rá.

— Ha szabad magam így kifejeznem — hallotta Gilió dr. mély hangját — én azon a véleményen vagyok, hogy mi mindnyájan a modern művészet kialakulását várjuk.

— Gondolja, kedves doktor? — kérdezte az uralkodó.

— Nincsen-e szükségünk — folytatta Gilió — új művészetére a színnek, új színekre? Mi még csak egy araszt haladtunk azon a hosszú uton, mely a kifejlődéshez vezet. A mi idegeink még nem elég finomak, agyunk még nem fejlett eléggé. De most várunk valamit. Az utóbbi idők furcsaságai valami újat, valami nagyot jósolnak.

— Ön nagyszerű ember, Gilió! Ön mindazt szavakba önti, amit én gondolok. Nem vállalná el művészeti gyűjteményem igazgatói állását?

— Én? Felsőgednek tréfálni kegyeskedik. Én egy szegény nemzetközi vándor vagyok, otthon és haza nélkül. Azonkívül Felsőged körében itt van egy szakember.

— Oh, én erre érdemtelen vagyok — mormogta a detektív.

Egy kissé feszélyezték az őt érő pillantások, különösen Gilió hideg szeméi voltak neki kellemetlenek.

De gyorsan visszanyerte nyugalomát.

— Nagy Isten — imádkozott magában a detektív, mialatt meghajolt és az uralkodó véleményét hallgatta a modern művészetről — itt van a legyező és én itt állok mellette. Meg kell kaparintanom! De csak a véletlen juttathatja a kezembe. Oh Sors, itt van az alkalom, hogy megmutassad hatalmadat! Jobb alkalom nem lesz!

És ebben a pillanatban tényleg történt valami.

— Igaz, kedves Gilió doktor, ön még mindig nem mutatta meg nekem az ön türkisiz-karkötőjét? Itt van?

— Igen, Felsőg. Kint van a felöltőmben.

— Hogy merte kint hagyni, hiszen ellophatják?

— Egy tokban van és úgy néz ki, mint egy színházi látcső. Különben is, tőlem nem lop senki.

— Hozza ide.

— Dr. Gilió meghajolt és kiment. A detektív érezte, hogy kemény, acélkék szeméi egy pillanatra rajta pihentek és ő azt képzelte, hogy e szemeknek kutató volt a pillantása. De nyugtalanságát ujjongás nyomta el, mikor tudta, hogy a legyezőt nem őrzi senki.

Most ugyanazt tette, amit előbb Gilió. Nemsokára a kezében volt a legyező. És valóban úgy volt, amint gondolta: a legyező egyik ráncában ceruzával a következő szavak voltak írva:

Milliomosok Clubja, 1 óra.

A hét türkiszes férfi.

Alig, hogy elolovasta a detektív e két sort, az uralkodó kegyesen megbiccentette feléje a fejét és a kihallgatás véget ért. Csak még éppen azt tehette meg a detektív, hogy a legyezőt ugyanoda és ugyanugy tegye vissza, ahogy az előbb feküdt és abban a pillanatban, amint a detektív meghajolt, visszajött Gilió doktor.

Pár perc múlva megszólalt a zene. A trónörökös meghajolt felesége előtt. A trónörökösnek hirtelen felállt és legyezője után nyult. A

termet csak félig táncolták körül, mert mindkettőjüknek kin volt ez a tánc.

A trónörökös megkérdezte, hogy ugyan mi történhetett, hogy a felesége oly hideg és elutasító vele szemben. De miattam -- gondolta magában — tegyen azt, amit akar. — És azonnal megvigasztalódott, mert eszébe jutott az az éjjeli mulatság, mely a bált fogja követni.

A trónörökösnek utána nézett férjének, kinek gondtalan mosoly ült a szép, de kissé lélektelen és önhitt arcán, míg végigment a termen. Sötétpiros volt a haragtól. Kinyitotta legyezőjét és legyezni kezdte magát.

Hirtelen összerezzen: meglátta a legyezőjére irt szavakat. És most épp oly halvány lett, mint amilyen vörös volt az előbb. Miféle különös, láthatatlan hatalom nyult bele az életébe, mely gondolatokat kölcsönöz neki és kijelöli azt az utat, melyen haladnia kell? Ki volt az, aki pár nappal ezelőtt felzavarta a nyugalomát azzal a tudósítással, hogy férje megcsalja? Még nem látta ezen tevékeny kezét, csak érezte.

Mialatt gondolataiban elmerülve ült, egy ur közeledett hozzá, kinek eddig még előtte ismeretlen vonásait a detektív jól megfigyelte.

Az idegen hódolattal hajolt meg a főhercegnő előtt.

— Fenséges asszonyom, nem érzi jól magát? — kérdezte.

— De igen, nagyszerűen érzem magam.

— Az a legjobb, — folytatta a férfi — ha mindenki szemébe néz a sorsának és követi azt az utat, melyet a sors neki kijelölt.

A férfi kezének csuklóján egy karkötő volt, melyen hét türkisiz volt. Előbbi szavai után ismét meghajolt és eltávozott.

A főhercegnő utána nézett és magában mondotta:

— Ez ő! Bizonyosan ő az!

Ezután Cardon kiment. Egy autónak intett és míg kinyitotta annak ajtaját, odakiáltotta a címet a sofförnek:

— A „Milliomosok Clubjába! Az autó elrobogott.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak február hó 21-én.)

GABONATÖZSDE

Készárupiac. *Buza:* tiszai 76 kg-os 15.00—15.20, 77-es 15.20—15.50, 78-as 15.40—15.65, 79-es 15.60—15.90, 80-as 15.75—16.10; felsőtiszai és jársági 76 kg-os 14.50—14.65, 77-es 14.65—14.80, 78-as 14.80—14.95, 79-es 14.95—15.10, 80-as 15.10—15.35; fejmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácska 76 kg-os 14.20—14.40, 77-es 14.35—14.55, 78-as 14.55—14.75, 79-es 14.75—14.95, 80-as 14.90—15.10. *Pestvidéki rozs* 6.90—7.00, egyéb 6.90—7.00, *takarmanýárpa* I. 9.40—9.70, II. 9.20—9.40; *felvidéki sörárpa* 10.75—13.25, egyéb 10.00—11.00; *zab* I. 9.00—9.25, II. 8.85—8.95; *tiszántúli tenyéri* 7.00—7.10, egyéb 6.95—7.05; *körpe* 6.20—6.30; 8. *tiszt* 9.30—9.40 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza márciusra:* 14.40—14.43; *májusra:* 14.35—14.36. *Rozs:* márciusra: 7.22—7.23; májusra: 7.69—7.70. *Tenyéri:* májusra: 7.55—7.57; júliusra 7.96—7.98 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. jelentése.*)
Míg a külföld felé az üzleti forgalom a héten is rendkívül szűk keretek között mozgott, addig a belföldi kínálat tovább erősödött. *Lóheremag:* A nyersáru kínálat élénkebb, ára némileg csökkent, de még az alacsonyabb árak mellett sem versenyképes a magyar lóhere az erdélyi és lengyel származásúakkal. *Lucernamag* ára szintén csökkent. Közép és főleg gyenge minőségekből nagy eladatlan készletek vannak, ellenben jó minőségű árban aránylag hiány mutatkozik. *Tavaszi búkköny* iránt az érdeklődés megelénkült, ára nem változott. *Takarmanýrepamag:* Az utolsó napokban látszólag olcsóbb áron kevésbé megbízható, gyenge csiraképessegiú tételek kerültek piacra, mely körülmény azonban nem befolyásolta a megbízható repamagok áralakulását, annál is kevésbé, miután kereslet csak utóbbi iránt mutatkozik és nagyobb mennyiségek találtak elhelyezést. — A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései budapesti paritásában, 100 kilogrammonként: *repcé* 22.50—26.50, *köles*, *vörös* 7.25—7.50, *lucerna* 98—106, *lóhere* 72—80, *tavaszi búkköny* 13—14, *muharmag* 10—10.25, *lenmag* elsőrendű 30—31, *másodrendű* 27.50—28.50, *tökmag* elsőrendű 20—21, *másodrendű* 19—19.50, *napraforgó*, *fehér* 17.50—18.50, *vegyes* 14.50—14.75, *kék mák* 127—130, *borsó*, *Viktória* 13.50—15, *expressz* 19—24, *száritott repaszelet* 8.25—8.76, *lencse*, *kisszemű* 24—28, *nagy* 32—38, *bab*, *szokvány* 9.75—10, *barna* 11—12, *gömbölyű fűz* 18—19, *hosszú* 16—17 pengő métermázsánként.

Abraktakarmanýpiac. *Árpakorpa* 8, *borsóhéj* 7.50, *borsókorpa* 7.50, *buzakonkoly* 7, *konkolydara* 8, *lenmagpogácsa* 15.50, *napraforgópogácsa* 10, *repcépogácsa* 9.50, *rozskonkoly* 7, *rozskorpa* 6.50, *rozsoes* 6.50, *roztakarmanýliszt* 9.50, *szójababpogácsaliszt*, *nagyban* 23, *szójababpogácsaliszt* *kicsinyben* 25, *tökmagpogácsa* 17 pengő métermázsánként.

Takarmanývásár. Réti széna, *másodrendű* 4—4.80, *harmadrendű* *csomagolásra* 2—3.90, *muharszéna* 3.50—4.20, *lucerna*

széna 6—6.30, *alomszalma*, *elsőrendű* 4, *másodrendű* 3—3.40 pengő métermázsánként.

Cirokezszakáll *takaró szalma* átlagárban 14—15 pengő, *béles szalma* átlagárban 8—10 pengő métermázsánként. *Cirokez* Szegeden, átlagárban métermázsánként 5.40—5.50 pengő.

Tenyészmarhák és jármosökrök. *Elsőrendű belföldi jármosökör* (tarka) 40—42, *elsőrendű belföldi jármosökör* (fehér) 40—42, *másfél éves üszök* 38—40, *másfél éves tinók* 35—40, *fiatal, friss fejőstehen* 55—65 fillér kilogrammonként *élősulyban*.

Vágómarhavásár. *Középmínőségű ökör* 36—38, *gyenge* 30, *legjobb minőségű bika* 40—46, *gyenge* 28, *legjobb minőségű tehén* 42—44, *közép* 28—34, *gyenge* 21—25, *kicsontozni való marha* 14 fillér kilogrammonként *élősulyban*.

Sertésvásár. *Könnyű sertés* 80—86, *közép* 90—94, *kivételesen* 96, *nehéz* 92—95 fillér kilogrammonként *élősulyban*.

Borjувásár. *Élő borjú*, *belföldi szopós*, *elsőrendű* 67—77, *kivételesen* 80, *másodrendű* 60—66, *harmadrendű* 50—59 fillér kilogrammonként *élősulyban*.

Lóvásár. *Nehéz igazló* 150—350, *könnyű igazló* 140—310, *alárendelt minőségű lovak* 30—135, *vágólovak* 20—100 pengő darabonként.

Juhárak. *Külföldnek megfelelő prima*, *fiatal*, *kisfogas ürök*, *páronként* 100 kg. vagy azon felüli *sulyban* 40—42, *prima*, *fiatal bárányok páronként* 75—80 kg. között 40—42 fillér kilogrammonként, *valamennyi gazdaságban*, *etetés-itatás után mázsálva*, *páronként* 6 kg. *súlylevonással*.

Gyapju. *A magyar piacon* szórványosan *jelentkezett elővételi üzlet* új *gyapjura* és *ennek keretében* *biharmegyei községi gyapjuért* 78—85 fillért, *békésmegyei községi gyapjuért* 90—95 fillért fizettek.

Nyersbőr. *Marhabőr*, *súly és minőség szerint*, *magyar* 42, *tarka* 52, *borjubőr*, *rövid lábbal* 90—95 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. *Teljes tej* literé 32, *lefőlőzött tej* 19—12, *tejszín* 160—240, *tejfel* 100—160, *centrifugált vaj* kilogrammja *kicsinyben* 240—280, *szedett vaj* 200—240, *tehentúró* 50—80, *juhtúró* 180—240, *trapista sajt* 180—280, *emmentáli sajt* 280—400 fillér.

Baromfi és tojás. *Élő baromfi:* *csirke*, 120—250, *tyúk* 200—350, *káppan* 300—400 fillér kilogrammonként. *Leölt baromfi:* *hízott lud* és *ruca* 130—180, *csirke* 140—240, *tyúk* 120—160, *hízott pulyka* 120—160, *libamáj* 400—700 fillér kilogrammonként.

Zöldség. *Sárgarépa* 10—20, *petrezselyem* 14—22, *zeller* 14—16, *kalarábé* 10—20, *karfiol* 40—70, *vöröshagyma* 6—12, *fokhagyma* 30—70, *cékla* 8—16, *fejeskáposzta* 5—10, *kelkáposzta* 8—20, *vöröskáposzta* 12—26, *fejjassalata*, *darabja* 15—40, *torma* 50—160, *burgonya*, *ősz* *rózsa* 10—14, *Ella* 8—10, *kifli* 18—24, *champignon gomba* 160—300, *fekete retek* 10—20, *hónapos retek* *csomója* 35—80, *süttők* 12—24, *sóska* 160—300, *paraj* 70—160 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. *Alma* 0.36—2.40, *körte* 1—3.50, *dió* 1—1.40 pengő kilogrammonként.

Halpiac. *Ponty*, *élő*, *kicsinyben*, *nagyág* szerint 1—2, *harsca* 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Borpiac. *A borpiac változatlanul* *lanya* *ha*. *Parasztborokért* *továbbra* *is* 1.10—

1.30, *urasági tételekért* 1.50 pengőt *fizetnek* *Malligand- és hektoliterfokonként*.

Szesz és szeszitalok. *A szeszüzletben* *e héten* *a forgalom* *a rendes keretek között* *mozgott* *és a szeszárakat* *változtatlanul* *jegyezték.* *Törköly* 2.60—2.65, *seprőpálinka* 2.65—2.70, *szüvörüm* *idei nyári áru* 3.70, *ó nyári* 4, *ó két* 5 pengő *kelt* *el* 10.000 *literfokonként* *+ 3 százalék* *forgalmi adóval*.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára február hó 21-én. *Az első szám azt az összeget* *jelentli*, *amelyet* *kapunk* *a banktól* *akkor*, *ha* *eladunk* *idegen pénzt*, *a második szám* *azt az összeget* *jelentli*, *melyet* *nekünk* *kell* *a banknak* *fizetni*, *ha* *idegen pénzt* *vásárolunk.* *Száz pengőnél többbe kerül száz darab:* *angol font* 19.65 (20.05), *dollár* 570.50 (573.50), *kanadai dollár* 470 (476), *hollandi forint* 230.35 (231.75), *német márka* 135.70 (136.60), *svájci frank* 110.70 (111.40) pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* *Cseh korona* 16.91 (17.01), *szerb dinár* 7.50 (8), *francia frank* 22.30 (22.50), *lengyel zloty* 63.95 (64.45), *román leu* 3.40 (3.44), *bolgár leva* 3.95 (4.25), *olasz lira* 29.90 (30.20), *osztrák schilling* 80.10 (80.80) pengő.

Szinarany *kilogrammja* 5180—5210, *Napoleonarany* *darabja* 31.80 (32.25) pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, február hó 26-án. *Állat- és kirakodóvásár:* *Fegyvernek*, *Kiskunlacháza*.

Hétfő, február hó 27-én. *Állat- és kirakodóvásár:* *Békéscsaba*, *Jákóhalma*, *Kál*, *Kiskunlacháza*, *Kölcse*, *Nagyvázsony*, *Pilisvörösvár*, *Rajka*, *Szirák*, *Üllő*. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* *Balatonszabadi*, *Halászi*.

Kedd, február hó 28-án. *Állat- és kirakodóvásár:* *Békéscsaba*, *Nagyvázsony*, *Pincely*, *Sásd*, *Sellye*, *Szirák*. — *Marha- és kirakodóvásár:* *Óriszentpéter*.

Szerda, március hó 1-én. *Állat- és kirakodóvásár:* *Ajka*, *Békéscsaba*, *Bük*, *Egyed*, *Gyöngyöspata*, *Háromfala*, *Ikervár* (az egész vásár bizonytalan), *Sárospatak*, *Tápiógyöngye*, *Tapolca*. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* *Inke*, *Kaposvár*, *Somogy-szil*. — *Állatvásár:* *Jánosháza*, *Miskolc*.

Csütörtök, március hó 2-án. *Állat- és kirakodóvásár:* *Berkesd*, *Csepreg*, *Encs*, *Ibrány*, *Nagykálb*, *Ónod*. — *Állatvásár:* *Céldömölk*, *Pintok*, *Tiszafüred*. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* *Csabrendek*, *Sőjtör*. — *Marha- és sertésvásár:* *Kiskomárom*. — *Marhavásár:* *Nádasd*.

Péntek, március hó 3-án. *Állat- és kirakodóvásár:* *Gyoma*, *Orosháza*. — *Állatvásár:* *Gyöngyös*. — *Sertés- és kirakodóvásár:* *Buj*. — *Sertésvásár:* *Aszód*.

Szombat, március hó 4-én. *Állat- és kirakodóvásár:* *Biharnagybajom*, *Gyoma*, *Szegvár*. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* *Vése*.

KIADJA:

„FALU“ ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1933 FEBRUÁR 26—MÁRCIUS 4.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap **II. 26**

9: Hírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi római katólikus templomból. 11.15: Evangélikus istentisztelet. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **Majd:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; komoly zene. 2: Gramofonlemez; operás operettrészletek; dalok és tánczene. 3: Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos előadása: „Időszerű gazdasági tanácsadó.” 3.45: 1. Massány Ernő dr.: „Hazánk időjárásának furcsaságai.” 2. Időszerű apróságok. 4.30: Időjelzés, időjárásjelentés. **Utána:** Lakatos Gyula és Vince cigányzenekari hangversenye. 5.15: Strauss János est a Székesfővárosi Zenekar előadásában a Vigadó nagyterméből. Közreműködik Ladányi Iona (ének); keréngök, operettrészletek. 7: Jégünnepély. Helyszíni közvetítés a városligeti műjégpályáról. 7.30: Operettelőadás a Studióból. „Dollárkirálynő.” Operett három felvonásban. Zenéjét szerezte Fall Leó. Utána körülbéli 10: Időjelzés, sport- és ügetőversenyeredmények. **Majd:** Magyar Imre cigányzenekari hangversenye. Közben 11: Ottlik György francianyelvű előadása. 11.45-től 1 óráig: A Mánditszajz zenekar hangversenye, Vajda Károly énekszámával; tánczene.

Hétfő **27**

9.15: Az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekarának hangversenye; operettrészletek. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Gergely Irén énekel és Kötsky Jolán gondolkázik; operaáriák, komoly zeneművek. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. Kmetykó János: „Bemutató tanítás.” 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfőelőadása. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Trükkfelvételek a filmen.” Lohr Ferenc előadása. 5.30: Megyeri Gyula jazz zenekara, Horváth Ernő énekszámával; tánc-

dalok. 6: „Ambrus Zoltán.” Kárpáti Aurél előadása. 6.20: Toll Árpád és Janesi cigányzenekari hangversenye. 7.30: Boczay Margit felolvasása. 8: A Filharmóniai Társaság rendkívüli hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből; komoly zene. Szünetben kb. 9: Időjelzés, hírek. **A hangverseny után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Gramofonlemez; táncdalok, operettrészletek, hangosfilmrészletek; zene, ének.

Kedd **28**

9.15: Szervánszky szalonzenekar hangversenye; szórakoztató zene. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A házi-kvintett hangversenye; komoly zene. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 4: „A kolozsvári színház.” Heltai Nándor előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; szórakoztató zene. 6.15: Francia nyelvtanítás. 6.40: Bura Sándor cigányzenekari hangversenye. 7.30: „A mult esztendő magyar drámatermése.” Kéky Lajos dr. előadása. 8: „Száz év előtti farsang.” Isoz Kálmán dr. előadása. A zene számokat vezényli Lavotta Rezső. 9: Időjelzés, hírek. 9.15-től 2 óráig: Farsangi kabaré. Rendező Bánóczy Dezső dr. Közben kb. 10.15: Időjárásjelentés.

Szerda **III. 1**

9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye; szórakoztató zene. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Horváth Jani cigányzenekari hangversenye. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árak, árfolyamok. 3.30: A rádió diákfőelőadása. 4: „Az élő muzeum.” Németh Antal dr. felolvasása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A szegedi ujságírás aranykora.” Iván Mihály előadása. 5.30: Dullien Ella énekel. Zongorán kísér Polgár Tibor; operaáriák, magyar dalok. 6: „A láthatatlan világ.” Párbeszéd Kerbler Nándor dr., a bakteriológiai intézet adjunktusa és Halász Gyula között. 6.30: Gramofonlemez; magyar dalok; műdalok; tánczene. 7.30:

Szép Ernő vidám előadása. **8:** Földes Andor (zongora) és Szentgyörgyi László (hegedű) szonátaestje; komoly zene. **8.45:** Időjelzés, hírek. **9:** Toll Árpád és Jancsi cigányzenekari hangversenye. **Utána:** Időjárásjelentés. **10.10:** A rádió külügyi negyedőrája. **10.25:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; szórakoztató zene.

C s ü t ö r t ö k 2

9.15: Bertha István szalonzenekari hangversenye; szórakoztató zene. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonlemez; táncdarabok, operatársulatok. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** Halácsy Endre ifjúsági felolvasása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Horn János kertészeti felügyelő: „Bogyósgyümölcsök (ribizke, egres, málna, eper) termesztése.” **5.30:** Papp Miklós zongorázik; komoly zene. **6.05:** Vidák Józsi cigányzenekari hangversenye. **7:** Angol nyelvtanítás. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. **1.** „Árva Józsi három esodája.” Mesejáték I felvonásban. Szövegét írta Márkus László és Mohácsi Jenő. Zenéjét szerezte Kósa György. **2.** „Pierette fátolya.” Némajáték 3 képből. Szövegét írta Schnitzler Artur. Zenéjét szerezte Dohnányi Ernő dr. **Az „Árva Józsi” előadása után:** Időjelzés, hírek. **A „Pierette fátolya” után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Guttenberg György jazz-zenekara és Horváth Gyula cigányzenekara; táncdalok; magyar dalok.

P é n t e k 3

9.15: B. Erdélyi Rózsa énekel, Arany József énekel és Klein Pál zongorázik; komoly zeneszámok; magyar dalok. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** A házikvintett hangversenye; komoly és könnyebb zene. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Testnevelési tanfolyam. Jávor Albert: „A szabad idő helyes felhasználása.” **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákfelőrája. **4:** „Barangolás a mai Athénben.” Gyagy

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7.

Jenő előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Kurina Simi cigányzenekari hangversenye. **5.50:** Gyorsírótanfolyam. **6.10:** Az Országos Tiszti Kaszinó Liszt-estjének közvetítése; előadás, zenekar, zongora- és énekszó. **8:** „Petőfi Zoltán utazásai.” Krudy Gyula felolvasása. **8.30:** Európai hangverseny. A svájci rádióadóállomás műsorának közvetítése. Svájci népzene. **Utána kb. 10.30:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Közben 11:** Antonio Widmar olasznyelvű előadása: „A magyar képzőművészetről.”

S z o m b a t 4

9.15: Gramofonlemez; operatársulatok, műdalok; táncdarabok. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** A Mándits szalonzenekar hangversenye; szórakoztató zene. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A Rádió Élet gyermekjátéskönyve. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A Szociális Missziótársulat előadása. **5.30:** Radonó Bock Hilda vig német dalokat énekel schrammelzene kísérettel. **6.15:** „Színház és művészet 1933-ban.” Zágón István előadása. **6.45:** A Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekari hangversenye; szórakoztató zene. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Farsangi lakodalom.” Vigopera 3 felvonásban. Szövegét írta Vajda Ernő. Zenéjét szerezte Poldini Ede. **Az I. felvonás után:** Időjelzés, hírek. **Az előadás után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Horváth Rezső cigányzenekari hangversenye.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, február hó 26-án, délután 3 órától—3.45-ig: Gramofonhangverseny; táncdalok a közönség kedvenceinek előadásában.

CSÜTÖRTÖK, március hó 2-án, délután 5 órától 5.30-ig: Gramofonhangverseny; operáriák.

SZOMBAT, március hó 4-én, délután 6.15-kor: Gramofonhangverseny; Sebő Miklós, Kalmár Pál és László Imre lemezei. **Utána:** „A hét eseményei.”